

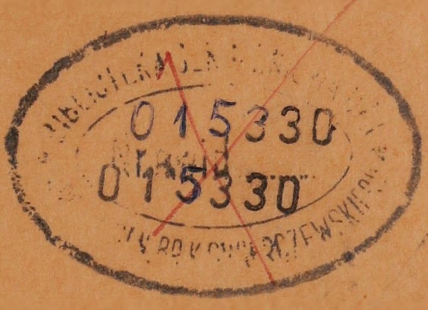

015330

015610

123/5

TREŚĆ PRACY I ZAKRES DECYDOWANIA
 WYSUNIĘTEGO STANOWISKA DOWODZENIA /WSD/
 DYWIZJI LOTNICTWA SZTURMOWO-ROZPOZNAWCZEGO
 /DISzR/ PODCZAS WSPARCIA ARMII OGÓLNO-
 WOJSKOWEJ /APanc./
 /S k r y p t/

ARCHIWUM
WYLOTY SZKOLENIOWE
KADRY SZTABU GENERALNEGO
 (il. gen. broni K. S. ...)
033166

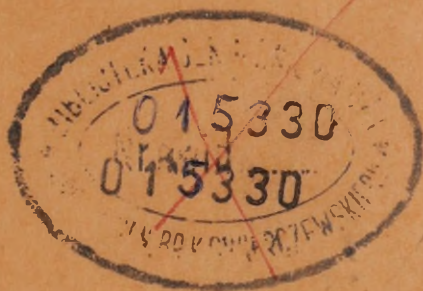
015330

015610

12/13

TREŚĆ PRACY I ZAKRES DECYDOWANIA
WYSUNIĘTEGO STANOWISKA DOWODZENIA /WSD/
DYWIZJI LOTNICTWA SZTURMOWO-ROZPOZNAWCZEGO
/DLSzR/ PODCZAS WSPARCIA ARMII OGÓLNO-
WOJSKOWEJ /APanc./

/S k r y p t/

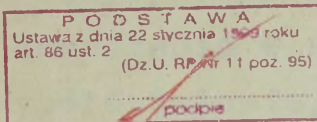
ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADRY SZTABU GENE
in. gen. Leon K. S...

033166

A K A D E M I A   S Z T A B U   G E N E R A L N E G O
im.gen.broni K.Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

Znekl. prot. 12057

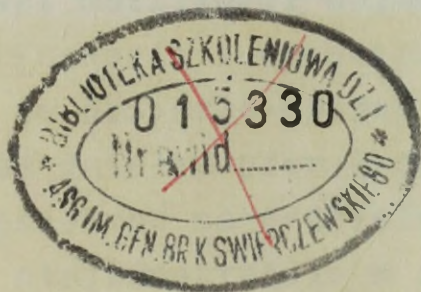
JAWNE
OGULNOŚC

Egz.Nr. ¹...

"ZATWIERDZAM"
KOMENDANT
ODDZIAŁU WOJSK OPK I LOTNICTWA

płk prof. Remigiusz WOJCIOWICZ

Dnia ..... kwietnia 1970 r.

płk dypl. Ryszard SEREGIET

Zakres decydowania i treść pracy wysuniętego
stanowiska dowodzenia /WSD/ dywizji
lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego /DLSzR/
podczas wsparcia armii ogólnowojskowej
/APanc/.

/Skrypt/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWE
AKADEMI SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
033166

7x

0915/ur

W S T E P

Treść i metoda pracy dowódców, sztabów oraz zespołów oficerów pracujących na stanowiskach dowodzenia w zakresie organizacji wykonania zadań bojowych i współdziałania, zarówno oddziałów jak i związków lotniczych, pozostają w ścisłym związku z charakterem przyszłych działań bojowych i warunkami w jakich będzie ona przebiegała.

Charakter przyszłych działań bojowych uzależniony jest w znacznym stopniu od poziomu i tempa rozwoju broni jądrowej oraz środków przeznaczonych do jej przenoszenia, to znaczy raket i lotnictwa. Możliwość użycia B. Jadr. za pomocą przewidywanych środków, duży wzrost możliwości bojowych lotnictwa oraz fakt całkowitego zmotoryzowania i upancernienia współczesnych wojsk powodują z kolei, że przyszłe operacje będą się charakteryzowały szybkim przebiegiem działań prowadzonych równocześnie na dużych głębokościach, częstokroć na oddzielnych kierunkach przy braku ciągłego frontu i niejednokrotnie w niejasnej sytuacji pda walki. Powodzenie takiej operacji może zapewnić przede wszystkim ścisłe współdziałanie i zgranie wysiłku różnych rodzajów wojsk w tym i lotnictwa. Powyższe wyznacza określone warunki pracy dowództw i sztabów, a mianowicie:

- kształtowanie się różnorodnych sytuacji operacyjno-taktycznych, w których trzeba będzie organizować wykonanie zadań bojowych i uzgadniać współdziałanie;
- konieczność planowania zadań dla lotnictwa według okresów i etapów operacji, co powoduje potrzebę organizacji więcej lub mniej ścisłego współdziałania pomiędzy lotnictwem a wojskami lądowymi;
- możliwość powstawania w różnej ilości i skali zagadnień operacyjno-taktycznych i organizacyjnych wymagających rozwiązania bądź uzgodnienia pomiędzy współdziałającymi ze sobą dowództwami i sztabami;
- rozperzadzany czas będzie często ograniczony i zmusi dowódców i sztaby do wyboru takich metod pracy, które dadzą możliwość pomyślnej realizacji nakazanych zadań;

- niejednokrotnie zajdzie konieczność pracy w różnych terenowych warunkach mających wpływ na więcej lub mniej wygodne rozmieszczenie stanowisk dowodzenia i organizację łączności;
- konieczność ciągłego lub okresowego uzgadniania zagadnień współdziałania pomiędzy lotnictwem a wojskami lądowymi na różnych szczeblach dowodzenia.

W obowiązującym obecnie w Wojsku Polskim systemie dowodzenia organizacja współdziałania pomiędzy wojskami lądowymi a lotnictwem operacyjnym bierze swój początek na szczeblu front - armia lotnicza. Przy czym armia lotnicza jest związkiem operacyjnym wchodzącym organicznie w skład frontu i jest mu całkowicie podporządkowana. Dowódca frontu dysponuje nią tak jak każdą swoją armią i stawia jej zadania ogniowe i na rozpoznanie.

Armia ogólnowojskowa /pancerna/ natomiast, jak wiadomo, nie posiada organicznego lotnictwa bojowego, a dla celów wsparcia otrzymuje pewien limit samolotolotów. Zadania wsparcia armii w ramach wydzielonego limitu ma realizować dywizja lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego /DLSzR/ wchodząca w skład AL. W obecnym składzie organizacyjnym armii lotniczej przewiduje się dwie DLSzR, z których każda ma współdziałać z jedną armią ogólnowojskową pierwszego rzutu frontu. ^{1/}

Zarówno z obecnej organizacji DLSzR, jak i ze sposobu jej ustawienia w stosunku do wojsk lądowych odnośnie zagadnień współdziałania widać, iż jest ona przeznaczona głównie do wykonywania zadań na korzyść armii pierwszego rzutu frontu. Stworzenie w jej składzie pułku lotnictwa rozpoznania taktycznego i artyleryjskiego daje armii ogólnowojskowej /pancernej/ możliwość otrzymywania o nieprzyjacielu danych potrzebnych do planowania i prowadzenia walki a szczególnie do prowadzenia ognia przez wojska raketowe i artylerię armii.

Istnienie zaś w DLSzR dwóch pułków LMSz /LMB/ ma zapewnić zwalczanie w pasie armii tych celów przeciwnika, których armia nie jest w stanie zwalczać na czas własnymi środkami organicznymi.

1/ Przewiduje się, że front będzie posiadał w pierwszym rzucie najczęściej dwie armie.

Chodzi tu przede wszystkim o ruchome cele pola walki posiadające niewielkie wymiary ale duże znaczenie dla przeciwnika /artyleria na SO, wyrzutnie raketowe, odwody w marszu itp/.

Takie ustawienie DLSzR, w stosunku do armii ogólnowojskowej /pancernej/, posiadającej również własne organiczne środki walki, uzupełnia w sposób zasadniczy możliwości ogniowe i rozpoznawcze armii i daje jej dużą samodzielność zapewniającą rozwiązywanie różnych zadań współczesnego pola walki. Siłą rzeczy nakłada to na sztaby armii ogólnowojskowej i DLSzR obowiązek ciągłego uzgadniania i organizowania działalności bojowej DLSzR /ogniowej i rozpoznawczej/ a szczególnie podziału celów między wojska raketowe i artylerię armii i DLSzR oraz stwarza potrzebę bieżącego precyzowania dla nich zadań. Zagadnieniami tymi ze strony DLSzR ~~zajmujący się~~ *się specjalnie wydziela z dowództwa i sztabu na WSD* zespół oficerów. Treść mniejszego skryptu dotyczy właśnie zakresu pracy i kompetencji zespołu pracującego na WSD.

Działalność rozpoznawcza i ogniowa oddziałów DLSzR na korzyść armii ogólnowojskowej oraz praca dowództwa i sztabu DLSzR w tym zakresie powodują, że dywizja spełnia ważną rolę podczas wykonywania zadań wspólnie z armią ogólnowojskową /APanc/. W związku z tym dowódca zespołu WSD DLSzR współpracujący bezpośrednio ze sztabem armii posiada odpowiednie kompetencje w zakresie ustalania zadań dla lotnictwa wydzielonego do wsparcia armii ogólnowojskowej /APanc/.

Powyższe nie znaczy, że DLSzR nie wykonuje zadań zwalczania celów naziemnych na korzyść innych związków ogólnowojskowych niż armia, z którą współdziała bezpośrednio lub na korzyść związków lotniczych. DLSzR może również wykonywać samodzielne zadania zwalczania celów naziemnych lub zadania przechwytywania celów powietrznych w systemie opl. DLSzR może więc wykonywać **także** zadania na korzyść innych wojsk Frontu. Zadania te będą napływały do sztabu DLSzR bezpośrednio z AL.

W zależności od tego czy DLSzR otrzymała zadanie wsparcia większością swojego wysiłku określonej armii ogólnowojskowej /pancernej/, czy też wykonania zadań na korzyść wojsk frontu lub innych związków lotniczych - powinno być odpowiednio dobierane miejsce pracy personelu kierowniczego dywizji oraz określony

zakres i treść pracy, jak też metoda wypracowania decyzji na działania bojowe DLSzR.

Na wybór tego miejsca ma duży wpływ okres operacji, sytuacja taktyczno-operacyjna, ważność aktualnie wykonywanych przez dywizję zadań oraz warunki organizacji wykonywania i kierowania działaniami bojowymi DLSzR.

Wydaje się, że w początkowym okresie wojny tj. w czasie wyjścia DLSzR na kierunek operacyjny i udziału w zabezpieczeniu wykonania pierwszego uderzenia sił i środków szczebla nadrzędnego, o miejscu znajdowania się dowódcy dywizji decyduje dowódca armii lotniczej.

Dowódca DLSzR w tym okresie czasu lub w innej podobnej sytuacji powinien znajdować się na SD swojej dywizji.

Natomiast w toku operacji, kiedy siły DLSzR większość swego wysiłku realizują na korzyść określonej armii ogólnowojskowej /pancernej/ dowódca dywizji wraz z określoną grupą oficerów dowództwa i sztabu powinien znajdować się na WSD dywizji rozmieszczonych w pobliżu SD armii ogólnowojskowej /pancernej/ - jeżeli dowódca armii lotniczej nie zarządzi inaczej. Dowódca DLSzR, zależnie od sytuacji może więc pracować zarówno na SD jak i na WSD dywizji.

Ponadto w dywizji organizuje się również jeszcze inne punkty dowodzenia /patrz tekst dalej/.

Ogólnie rzecz biorąc w celu realizacji dowodzenia podczas wykonywania zadań samodzielnych przez armię lotniczą oraz do celów współpracy lotnictwa z wojskami lądowymi organizuje się następujące punkty dowodzenia:

- stanowisko dowodzenia /SD/ armii lotniczej /AL/;
- zapasowe stanowisko dowodzenia armii lotniczej /ZSD AL/;
- polowe stanowisko dowodzenia /PSD/ armii lotniczej przy WSD frontu;
- stanowiska dowodzenia /SD/ DLSzR i zapasowe stanowiska /ZSD/ DLSzR;
- wysunięte stanowiska dowodzenia /WSD/ DLSzR;

- stanowiska dowodzenia /SD/ i zapasowe stanowiska dowodzenia /ZSD/ plmsz i plrta;
- startowe stanowiska dowodzenia /SSD/ plmsz i plrta.

Ponadto wyznacza się oficerów łącznikowych do współpracy ze związkami taktycznymi wojsk lądowych oraz organizuje się radiolokacyjne posterunki wykrywania i naprowadzania /RPWN-y/,^{1/}

Oprócz tego ze sztabu armii lotniczej wydziela się przedstawiciela dowódcy AL na SD armii lądowej, którego ogólnym zadaniem jest koordynacja działalności WSD DLSzR, WSD DLM i przedstawicieli z psm i lotnictwa transportowego. Ponadto zadaniem jest jego utrzymywanie ciągłego kontaktu ze sztabem armii lotniczej.

Podany system punktów dowodzenia lotnictwem jest powiązany odpowiednim systemem łączności /schematy Nr 1 - 2/, co w sumie powinno zapewnić kierowanie działalnością bojową DLSzR również w zakresie wykonywania zadań wsparcia wojsk armii ogólnowojskowej /panc/. Odpowiednio do przewidywanych funkcji tych punktów dowodzenia rozmieszcza się na nich grupy oficerów dowództw i sztabów właściwych szczebli oraz etatowe obsługi, powierzając im określony zakres kompetencji w dowodzeniu.

XI. PRACA ZESPOŁU WSD DLSzR W ZAKRESIE ORGANIZACJI DZIAŁAŃ DYWIZJI PODCZAS WSPARCIA ARMII OGÓLNOWOJSKOWEJ /APanc/

Wiadomo, że w rezultacie analizy potrzeb współczesnego pola walki zreorganizowano DLMSz i stworzono DLSzR, zlikwidowano SWL^{2/}, w zamian natomiast rozbudowano sztabu DLSzR, który na miejsce SLW organizuje i wysła do armii ogólnowojskowej /APanc/

1/ Załącznik Nr 1.

2/ Stanowisko współdziałania lotniczego. SWL powoływano ze składu dowództwa i sztabu armii lotniczej. Jego głównym zadaniem było uzgadnianie współdziałania z armią ogólnowojskową /panc/ i przekazywanie uzgodnionych zadań dla DLMSz.

zespół oficerów na

WSD. Uczyniono to wszystko z myślą zbliżenia współdziałających sztabów armii ogólnowojskowej /APanc/ i DLSzR, polepszenia warunków współdziałania i dowodzenia lotnictwem wykonującym zadania głównie wsparcia bezpośredniego. Wiadomo również, że możliwości DLSzR w zakresie równoczesnego wykonywania zadań ogniowych, rozpoznawczych zarówno na korzyść AL, jak i armii ogólnowojskowej /APanc/ są ograniczone i dlatego DLSzR najczęściej będzie wykonywała zadania większością swego wysiłku na korzyść armii /APanc/ lub też na korzyść armii lotniczej.

Przy czym zadania wykonywane na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/ będą nosiły z reguły charakter wsparcia bezpośredniego a zadania wykonywane na korzyść armii lotniczej i wojsk frontu mogą mieć charakter wsparcia pośredniego bądź będą to zadania wykonywane przez DLSzR samodzielnie. Wydaje się, że podane wyżej momenty rzutują w sposób zasadniczy na podział dowództwa i sztabu DLSzR pomiędzy określone punkty dowodzenia /SD i WSD/ oraz zakreślają ramy ich kompetencji i obowiązków w procesie dowodzenia dywizją.

Jeżeli bowiem w jakimś okresie operacji lub w dniu działań DLSzR będzie realizowała większość swego wysiłku np. 80-85% w zadaniach wsparcia bezpośredniego na korzyść armii ogólnowojskowej, a tylko 15-20% dla AL i równocześnie ciężar zadań wykonywanych na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/ będzie większy niż dla AL wówczas ^{zespół oficerów} zasadnicze ^{ych} operacyjno-rozpoznawcze ^{ych} komórki ^{ek} dowództwa i sztabu DLSzR wraz z dowódcą dywizji powinny ^a znajdować się na WSD. Tutaj będą wypracowywane podstawowe decyzje ~~zarówno~~ ^{do} ^{zarówno} na działania ^{na} na korzyść armii /APanc/ jak i na korzyść AL

i stąd powinny być bezpośrednio przekazywane do wykonawców tj. do pułków. Dlatego też wydaje się, iż w takim przypadku WSD DLSzR będzie spełniało rolę nadrzędną w stosunku do SD DLSzR. Można więc to określić jako przypadek pierwszy i zasadniczy.

I odwrotnie, jeżeli DLSzR większość ~~z~~ swego wysiłku zużywa na wykonanie zadań na korzyść AL i frontu, dla przykładu zadań wsparcia pośredniego wojsk frontu lub ^{w walce o panowanie} w powietrzu, wtedy dowódca DLSzR wraz z większością swoich ^{oficerów dowództwa i sztabu oraz} sił i środków, za pomocą, których zamierza sprawować dowodzenie powinien znajdować się na SD dywizji wysyłając na WSD do armii

ogólnowojskowej /APanc/^{tylko} niewielką grupę oficerów, która zapewniłaby celowe i efektywne wykorzystanie tego niewielkiego wysiłku wyznaczanego z DLSZR dla armii na wsparcie ogniowe i rozpoznanie. W tym przypadku ^(z woli) SD DLSZR będzie sprawowało funkcję nadrzędną w stosunku do WSD.

Jest również chyba rzeczą oczywistą, że SD DLSZR niektóre funkcje wynikające z procesu dowodzenia wykonuje zawsze bez względu na możliwość zaistnienia podanych wyżej przypadków. Wynika to między innymi z faktu rozmieszczenia SD w rejonie węzła lotniskowego dywizji i z jego podstawowego przeznaczenia. Mogą to być zagadnienia np.: obrony węzła lotniskowego; organizacji ratownictwa załóg samolotów; organizacji dowozu zaopatrzenia do pułków; ^(zastąpienie przez wypełnień personalną lotniczą i techniczną) zbieranie wszelkiego rodzaju informacji i komunikatów; organizacja stawiania zadań bojowych dowódcóm pułków; organizacja podsumowania wykonania zadań bojowych itp.

Podane poprzednio przypadki ustawienia SD i WSD dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego w procesie dowodzenia działaniami bojowymi wyznaczają określony zakres uprawnień /decydowania/ i obowiązków ^(zespół oficerów znajdujących się u nas) zarówno SD jak i WSD oraz zasady współpracy pomiędzy nimi.

Mogą występować w tym względzie również różne przypadki pośrednie.

Ponieważ temat ^{rozdziału} skryptu zakłada omawianie treści pracy tylko ^(zespół oficerów znajdujących się u nas) WSD przyjęto do omówienia przypadek pierwszy, jako bardziej pełny i umożliwiający szersze ujęcie problemu, niż można to było uczynić np. w przypadku drugim.

Kilka słów ^{uzure} o tym drugim przypadku.

Zostało już powiedziane, że w wypadku jeżeli DLSZR działa na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/ niewielkim wysiłkiem, który również powinien być wydzielony na operację a czasem nawet tylko na jeden dzień walki, zespół WSD DLSZR wyjeżdżający na SD armii będzie mniejszy. Z reguły nie pojedzie wówczas na WSD dowódca dywizji a wyśle tam najczęściej swego zastępcę d/s liniowych ze zmniejszoną grupą oficerów, ^(zastąpienie i tabu) której zadaniem będzie współpraca ze sztabem armii ogólnowojskowej /APanc/ w zakresie wykorzystania wydzielonego dla armii wysiłku z DLSZR. Sama zasada

i tok pracy zmniejszonego zespołu WSD DLSzR będzie ~~taki~~ ^{te} ~~samo~~ ^{same} jak i zespołu WSD w pełnej obsadzie. Nieco mniejszy natomiast będzie zakres pracy i uprawnień /decydowania/.

WSD będzie: uzgadniało z SD armii ogólnowojskowej /APanc/ obiekty i terminy uderzeń lub rozpoznania; brało udział w precyzowaniu zadań dla DLSzR przez dowódcę armii /APanc/ oraz określaniu wysiłku na poszczególne zadanie ogniowe i rozpoznania; informowało SD armii /APanc/ o działaniu lotnictwa ze szczebla nadrzędnego na korzyść armii; informowało sztab AL o sytuacji w pasie działań armii /APanc/; brało udział w opracowaniu "lotniczej części" w planie operacji armii /APanc/; przekazywało sprecyzowane zadanie wsparcia do SD DLSzR a w toku działań obiekty uderzeń do pułków *ipt.*

X Nie będzie natomiast: decydowało na przykład o zagadnieniach ubezpieczenia bojowego nad polem walki w skali DLSzR; organizowało współdziałanie w skali DLSzR; wypracowywało decyzji na wykonanie zadania na korzyść AL; opracowywało planu działań bojowych DLSzR i rozkazu bojowego itp. Czynności tych nie będzie wykonywało z tego względu iż w tym przypadku nadrzędnym jest SD DLSzR dysponujące przeważającą większością wysiłku DLSzR i ono musi całościowo planować działania bojowe dywizji na rzecz AL i wojsk frontu oraz opracowywać odpowiednie dokumenty.

W planowaniu tym i w dokumentach powinno się również uwzględniać i ujmować zagadnienia wsparcia ogniowego i rozpoznania na korzyść wojsk armii /APanc/ uzgodnione przez personel WSD i przekazane na SD dywizji.

Zakres czynności zmniejszonego WSD może być różny /zmniejszać się lub zwiększać/ w zależności od ilości wydzielonego dla armii /APanc/ wysiłku DLSzR, ważności zadań lotniczych, sytuacji operacyjno-taktycznej i innych momentów, *które mogą mieć na to wpływ.*

Na podstawie przytoczonych wyjaśnień nasuwają się dalsze następujące rozumowania, dotyczące WSD organizowanego przez dywizję lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego.

Z organizacji zespołu WSD DLSzR i ze sposobu ustawienia dywizji w stosunku do armii ogólnowojskowej /pancernej/ odnośnie do zagadnień wzajemnej współpracy wynika, iż intencją tego ustawienia było możliwie maksymalne zbliżenie do siebie sztabów

armii ogólnowojskowej /pancernej/ i DLSzR w celu skrócenia do minimum procesów dowodzenia podczas wykonywania głównie zadań doraźnych przez oddziały i pododdziały dywizji lotniczej na korzyść armii ogólnowojskowej /pancernej/. Chodziło tu przede wszystkim o skrócenie czasów potrzebnych na:

- wzajemną wymianę informacji /zmniejszenie ilości ogniw obiegu informacji/;
- ustalanie zadań ogniowych i rozpoznawczych dla DLSzR;
- przekazywanie zadań dla wykonawców lotniczych.

W efekcie końcowym ma to przynieść usprawnienie procesu współdziałania i skrócenie czasu potrzebnego dla niezwłocznego wywołania pododdziałów z lotnisk na wykonanie doraźnych zadań wsparcia bezpośredniego wojsk armii. Dotyczy to głównie uderzeń na cele nieprzyjaciela wymagające natychmiastowego zwalczania, a więc rakiet i artylerii na SO bądź w marszu, środków jądrowych, podchodzących odwodów itp.

W celu realizacji podanych wyżej zamierzeń powołano do życia WSD DLSzR na miejsce dawnego SWL. Ma więc ono spełniać funkcję w zakresie zapewnienia współdziałania z wojskami lądowymi na wspomnianym już szczeblu i dowodzenia lotnictwem w toku działań, to znaczy funkcje wykonywane dotychczas przez SWL i częściowo SD DLSzR.

Formułując to bardziej konkretnie można powiedzieć, że wysunięte stanowisko dowodzenia DLSzR przeznaczone jest do realizacji bezpośredniego i nieprzerwanego współdziałania dywizji z armią ogólnowojskową /APanc/ w zakresie wykonywania zadań ogniowych i rozpoznawczych zgodnie z potrzebami i decyzjami dowódcy armii oraz do sprawowania dowodzenia pułkami dywizji zarówno podczas organizacji i wykonania zadań na korzyść armii ogólnowojskowej jak i na korzyść armii lotniczej.

WSD jest powołane do rozwiązywania głównie zagadnień taktyczno-operacyjnych w odróżnieniu od SD DLSzR, które w zależności od sytuacji musi zajmować się zarówno zagadnieniami taktyczno-operacyjnymi jak i sprawami zaopatrzenia, odtwarzania gotowości bojowej, uzupełnieniami itp.

Odpowiednio do założonych przypadków oraz przewidywanych funkcji kompletuje się zespół oficerów WSD z personelu etatowego dowództwa i sztabu dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego.

Tak więc WSD DLSzR powinno być organizowane w obydwóch przypadkach, jednak w pierwszym z nich obsada jego będzie pełna, umożliwiającą sprawowanie ciągłego dowodzenia nawet w toku zmiany WSD/uzgadnianie współdziałania, zapewnienie obiegu informacji, precyzowanie i przekazywanie zadań wykonawcom, kierowanie wykonaniem zadania itp/, natomiast w drugim - obsada zespołu WSD może być mniejsza, ale zapewniająca wykonanie przewidywanych dla niej zadań /głównie wymiana informacji/.

W rozpatrywanym przypadku /pierwszym/ pełna obsada WSD ze zespołu DLSzR może być następująca:^{1/}

- dowódca zespołu WSD - dowódca DLSzR lub zastępca dowódcy dywizji d/s liniowych;
- zastępca dowódcy WSD;
- trzech, pięciu oficerów operacyjnych;
- trzech-czterech oficerów rozpoznawczych;
- dwóch oficerów nawigatorów;
- jeden oficer strzelania powietrznego;
- dwóch-czterech oficerów łączności;
- oficer kodowo-szyfrowy;
- oficer polityczny;
- część SD dywizji w składzie:
  - dwóch dyżurnych odpowiedzialnych;
  - dwóch starszych nawigatorów SD;
  - trzech-czterech dyżurnych ruchu lotniczego;
  - ośmiu planszeczistów.^{2/}

1/ Nie chodzi tutaj o etatową obsługę WSD, która w obydwu wypadkach powinna zapewniać dwuzmianową pracę dobową.

2/ Skład WSD opracowano na podstawie ówczesnych etatów dowództwa i sztabu DLSzR - załącznik Nr 3.

Przewiduje się, że tak skompletowany zespół WSD DLSzR powinien sprostać stojącym przed nim zadaniom oraz zapewnić dwuzmienność pracy WSD i jej ciągłość nawet podczas przesunięć z jednego miejsca pracy na drugie. Przesunięcia WSD DLSzR powinny odbywać się zgodnie i równoległe z przesunięciami SD armii ogólnowojskowej /APanc/. W trakcie tych przesunięć powinien być zachowany ciągły kontakt pomiędzy dowódcą WSD DLSzR a dowódcą armii ogólnowojskowej /APanc/ dla celów ewentualnego wezwania lotnictwa, wykonującego zadanie wsparcia armii na pole walki. Przy przesunięciach zaś samego WSD DLSzR przewidywać należy zachowanie ciągłości dowodzenia lotnictwem działającym na korzyść armii. I dlatego ~~tu~~ już wstępnie powinien być dokonany podział zespołu i obsługi, WSD na /dwa/ rzuty. Podział ten należy ostatecznie sprecyzować bezpośrednio przed zmianą WSD. Podział i skład tych rzutów może być różny w zależności od tego w jaki sposób dzieli i przesuwa swoje SD w nowy rejon armia ogólnowojskowa. Jeżeli armia ogólnowojskowa /APanc/ przesuwa w nowy rejon rozmieszczenia SD taką część swojego dowództwa i sztabu, która będzie w stanie rozmieścić i urządzić nowe SD, nawiązać łączność z przełożonymi, podwładnymi, z sąsiadami, ze starym SD, a nawet rozpocząć sprawować dowodzenie wówczas w sposób podobny musi postępować WSD DLSzR. Winno się przy tym przestrzegać zasady, że ta część WSD DLSzR, która jeszcze pozostała w starym rejonie rozmieszczenia nie zmienia swojego miejsca tak długo dopóki zespół nowego WSD DLSzR nie nawiąże potrzebnej łączności, nie zbierze potrzebnych danych informacyjnych i dopóki nie przejmie dowodzenia oddziałami dywizji. Ponadto zespół jeszcze przed wyjazdem na nowe WSD powinien spisać sobie, na poprzednim miejscu, wszystkie potrzebne dokumenty, które uaktualnia zaraz po przybyciu na nowe WSD.

Dowódca WSD DLSzR powinien zmienić swoje miejsce wspólnie z dowódcą armii. Przesunięcia swoje, WSD, może dokonywać za pomocą transportu samochodowego, śmigłowcowego lub mieszanego. Celowym jest aby dowódca armii zmieniał SD wspólnie z dowódcą WSD DLSzR za pomocą śmigłowca aby czas na jaki będą oni "wyłączeni" z dowodzenia był możliwie najkrótszy.

Bez względu na sytuację oraz fakt przesuwania WSD DLSzR obsada jego powinna mieć ciągłą łączność z: AL, SD DLSzR, pułkami

dywizji, jednostkami współdziałającymi lotnictwa i wojsk lądowych, sąsiadami, sztabem armii ogólnowojskowej, WSD DLM, RPWN-ami i z grupami samolotów w powietrzu.

Ponadto zarówno WSD DLSzR jak i RPWN^y, powinny być przystosowane pod względem wyposażenia oraz przygotowane fachowo do ścisłej współpracy z WSD DLM w zakresie zwalczania nie tylko celów naziemnych lecz i powietrznych, szczególnie w początkowym okresie wojny lub operacji.

Samą zaś pracę WSD DLSzR organizacyjnie celowym jest uregulować, podobnie jak robi się to na SD DLSzR, dzieląc cały zespół na następujące podzespoły:^{1/}

- centrum dowodzenia;
- ~~podzespół~~ planowania;
- ~~podzespół~~ zabezpieczenia dowodzenia;
- ~~podzespół~~ administracyjno-porządkowo-gospodarczy.

Ogólny zakres pracy tych ^{pod/}zespołów ustala się zawczasu, natomiast czynności konkretne zależą od tego czy obsada WSD jest pełna czy też niepełna, od sytuacji taktyczno-operacyjnej, zadań perspektywicznych i doraźnych, które ma do wykonania dywizja, czynności jakie w zakresie dowodzenia ma do wykonania obsada WSD DLSzR w danej sytuacji taktyczno-operacyjnej itp.

Ogólnie rzecz biorąc WSD DLSzR ma do wykonania następujące podstawowe czynności:

- informować sztab armii ogólnowojskowej /APanc/ o danych dotyczących działań DLSzR w ramach przydzielonego dla armii limitu; określać możliwości tego lotnictwa; może również informować o działaniach bojowych lotnictwa na korzyść armii ogólnowojskowej ze szczebla nadrzędnego;
- opracowywać i przedstawiać dowódcy armii propozycje wykonania przez DLSzR zadań ogniowych i rozpoznawczych w zależności od potrzeb zaistniałej sytuacji taktyczno-operacyjnej;
- brać udział w opracowaniu decyzji dowódcy w planowaniu działań ogniowych i rozpoznawczych na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/, uczestniczyć w opracowaniu planu operacji armii w części dotyczącej działania lotnictwa oraz opracowywać niezbędne dokumenty dla DLSzR;

- podejmować decyzje /samodzielnie/ na wykonanie zadań ogniowych i rozpoznania oraz w razie potrzeby precelowywać lotnictwo na wykonanie innych zadań bądź zwalczanie obiektów /w ramach rozporządzalnego limitu i otrzymywanych zadań ogólnych/;
- brać udział w kierowaniu wykonaniem zadań przez pododdziały dywizji działające na korzyść danej armii w ramach określonego przez dowódcę AL limitu i zadań postawionych DLSzR;
- zbierać, opracowywać i przekazywać dane z powietrznego rozpoznania taktycznego dowództwu armii ogólnowojskowej /APanc/, na SD DLSzR i SD własnych pułków lotniczych;
- przemować funkcje SD DLSzR w razie jego obezwładnienia lub chwilowej utraty łączności z podległymi oddziałami;
- uzgadniać zagadnienia współdziałania taktycznego i ogniowego z WSD DLM oraz dowództwem wojsk raketowych i artylerii, oddziałem operacyjnym i rozpoznawczym armii ogólnowojskowej /APanc/;
- w wypadku wysadzenia desantu taktycznego przez armię ogólnowojskową uzgadniać wszystkie związane z tym zagadnienia ze sztabem armii;
- zbierać, opracowywać i meldować dowódcy AL dane dotyczące: sytuacji naziemnej i powietrznej, wykorzystania i rezultatów działań bojowych lotnictwa działającego na korzyść danej armii ogólnowojskowej /APanc/; potrzeb działań lotnictwa na korzyść armii /APanc/;
- zbierać dane oraz informować o lotach i przelotach samolotów DLSzR w celu uprzedzania wojsk i stworzenia dla nich warunków bezpieczeństwa przed rażeniem przez własne środki ogniowe;
- informować sztab armii ogólnowojskowej /APanc/ o rezultatach i warunkach działań DLSzR na korzyść armii.

Dla dokładniejszego rozpatrzenia treści pracy i zakresu decydowania pełnej obsady WSD DLSzR, podczas realizacji większości wysiłku DLSzR na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/ w ramach wykonywania zadań wsparcia, celowym jest dokonać podziału tej pracy na następujące okresy:

- przed wyjazdem zespołu WSD DLSzR na SD armii ogólnowojskowej /APanc/;
- po przybyciu na SD armii /APanc/;
- w toku wykonywania zadań bojowych przez DLSzR;
- po wykonaniu zadań bojowych lub w końcu dnia działań bojowych.

Jak już wspomniano na wstępie zakłada się przy tym do omówienia wariant, w którym DLSzR nie wykonuje zadań zwalczania celów powietrznych, a na korzyść armii lotniczej realizuje tylko niewielki procent swego wysiłku.

Praca dowództwa i sztabu DLSzR w interesach armii ogólnowojskowej /APanc/ rozpoczyna się z chwilą otrzymania przez dywizję zadania z armii ~~eg~~ lotniczej, jeszcze na węzle lotniskowym, ujmującego zarówno zadania wsparcia armii /APanc/, jak też działania na korzyść AL. Podkreśla się przy tym, że podstawowe zadanie dla DLSzR na wsparcie armii ogólnowojskowej jest stawiane przez dowódcę armii lotniczej.

Po wstępnej analizie tego zadania polegającej na uzmysłowieniu sobie jaki procent wysiłku DLSzR ma wydzielić na wsparcie armii ogólnowojskowej /APanc/ a ile dla AL oraz w ciągu jakiego okresu czasu /długotrwałość operacji/ będzie on realizowany i kiedy i gdzie należy uzgodnić współdziałanie ze sztabem armii /APanc/ dowódca DLSzR powinien określić i wyznaczyć dowódcę WSD i jego obsadę, przeanalizować dokładniej otrzymane zadania; wydać wytyczne na przygotowanie danych i materiałów potrzebnych do pracy na miejscu i na SD armii ogólnowojskowej /APanc/.^{1/} Jeżeli na dowódcę WSD zostanie wyznaczony oficer ze składu sztabu lub dowództwa DLSzR wówczas do jego obowiązków będzie należało udzielenie wytycznych na przygotowanie obsady WSD do wyjazdu.

DLSzR z armii lotniczej otrzymuje:

- dane o sytuacji taktyczno-operacyjnej naziemnej i powietrznej;
- którą armię ogólnowojskową ma wspierać DLSzR; gdzie armia w tym czasie znajduje się i co robi; jakie są jej ogólne zadania operacyjne w wypadku działań z BMR i bez BMR; czas trwania operacji;

1/ Treść wytycznych - patrz dalej.

- zadania osłony, ogniowe i rozpoznawcze wykonywane przez lotnictwo armii lotniczej na korzyść danej armii ogólnowojskowej /APanc/; wysiłek lotnictwa przeznaczony na wykonanie tych zadań;
- zadanie i wysiłek lotnictwa /LMSz, LMB i LRTiA/ wydzielony do dyspozycji dowódcy armii /APanc/ na czas trwania operacji w warunkach użycia i niestosowania BMR; przydział lotniczych bomb jądrowych na operację; z tego wysiłek LMSz, LMB, LRTiA oraz ilość bomb jądrowych ma zadanie bliższe armii;
- które związki lotnicze realizują wysiłek na korzyść danej armii /APanc/ i dokonują zrzutu bomb jądrowych; kto i gdzie składa w tym celu, zapotrzebowanie;
- wysiłek zainteresowanej DLSzR na całą operację armii ogólnowojskowej /APanc/ oraz wysiłek do działań według planu armii lotniczej na korzyść wojsk frontu zarówno w warunkach użycia, jak i niestosowania BMR; natężenie działań na poszczególne dni operacji; ilość sił, które DLSzR ma utrzymywać w odwodzie dowódcy AL w najbliższym dniu operacji i stopień ich gotowości bojowej;
- miejsce zorganizowania WSD DLSzR /miejsce SD armii ogólnowojskowej /APanc./;
- termin przybycia zespołu WSD DLSzR na SD armii ogólnowojskowej /APanc/ i rozpoczęcia wspólnej pracy w zakresie uzgodnienia współdziałania;
- termin sposób i miejsce zameldowania decyzji na działania bojowe /ewentualne przebazowanie pułków/.

Po dokładnym zapoznaniu się z zadaniem i przeprowadzeniem jego analizy wyznaczony dowódca WSD /w omawianym przypadku dowódca DLSzR/ wydaje wytyczne oficerom z obsady WSD na przygotowanie danych potrzebnych do pracy na SD armii /APanc/. Dane te są egzekwowane przez dowódcę jeszcze na SD dywizji i powinny dotyczyć:

- oceny sytuacji powietrznej a szczególnie możliwości rozpoznania i działania lotnictwa nieprzyjaciela na wojska armii, z którą DLSzR ma współpracować;
- oceny systemu obrony przeciwlotniczej npla /lotnictwa myśliwskiego artylerii i rakiet przeciwlotniczych /w pasie działań armii

- ogólnowojskowej /APanc/; oceny możliwości przeciwdziałania obrony przeciwlotniczej npla, pokonania jej i wykonania zadań przez DLSZR na korzyść armii /APanc/; ostateczną ocenę naziemnej obrony przeciwlotniczej npla dowódca WSD dokonuje na SD armii /APanc/ gdzie ma możliwości dokładniejszego zapoznania się z nią
- możliwości lotnictwa wydzielonego do wykonania zadań ogniowych na korzyść armii;
  - możliwości wykonania zadań rozpoznawczych;
  - przygotowania potrzebnych map, wykresów, wzorów dokumentów bojowych i dokumentów łączności;
  - przygotowania obsady i etatowej obsługi WSD DLSZR do wyjazdu, potrzebne samochody, wyposażenie i środki łączności w celu zapewnienia dowodzenia DLSZR podczas wykonywania zadań.

Wnioski z tych danych dowódca WSD ujmuje w referacie przygotowywanym dla dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/.

Po przybyciu w nakazanym terminie na SD armii ogólnowojskowej /APanc/, co ma zwykle miejsce w okresie przygotowawczym do operacji, dowódca WSD wraz z całym zespołem zapoznaje się z całokształtem sytuacji taktyczno-operacyjnej w pasie działań armii oraz z zamiarem dowódcy armii na operację. Ponadto wysłuchuje wytycznych dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/ udzielonych szefom oddziałów i służb oraz dowódcom rodzajów wojsk. Dowódca WSD DLSZR w wytycznych otrzymuje zazwyczaj polecenie złożenia propozycji wykorzystania wysiłku wydzielonego z DLSZR na operację armijną.

W ten sposób dowódca WSD włącza się w ^{proces wypracowania} ~~grup~~ decyzji przez dowódcę armii ogólnowojskowej na operację.

Praca WSD powinna tutaj dotyczyć w ogólnych zarysach użycia dywizji szturmowo-rozpoznawczej na całą operację armii oraz w szczegółach na najbliższy dzień działań.

Na podstawie więc zamiaru i wytycznych dowódcy armii oraz oceny całokształtu warunków ~~pracy~~ dowódca WSD organizuje pracę podległych mu oficerów. Treść tej pracy, poza danymi przygotowanymi jeszcze na SD DLSZR i informacjami zdobytymi w sztabie armii ogólnowojskowej /APanc/, sprowadza się w tym okresie głównie do wypracowania propozycji wykorzystania w operacji wydzielonego

dla armii wysiłku oraz przygotowania przez obsadę WSD map, schematów, wykresów i tabel potrzebnych dla przejrzystego przedstawienia dowódcy armii tych propozycji. Propozycje opracowuje ~~z~~ dowódca WSD przy pomocy oficerów dowództwa i sztabu dywizji wchodzących w skład zespołu WSD. Powinny one być uzgadniane w trakcie ich opracowywania ze sztabem armii ogólnowojskowej /APanc/ a szczególnie z oddziałami operacyjnymi i rozpoznawczym oraz z dowództwem wojsk raketowych i artylerii.

Propozycje powinny obejmować następujące zagadnienia:

- warunki działań lotnictwa, w tym możliwości przeciwdziałania obrony przeciwlotniczej /LM, rakiety i art.plot/ nieprzyjaciela podczas planowanej operacji;
- zadania wykonywane przez lotnictwo według planu frontu w pasie działań armii ogólnowojskowej /APanc/;
- zadania DLSzR otrzymane z armii lotniczej i wysiłki w zakresie działań na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/;
- możliwości DLSzR wykonania zadań ogniowych i rozpoznawczych w czasie, w odległości itp.;
- propozycje wykorzystania wysiłku DLSzR na korzyść armii ogólnowojskowej /APanc/ w świetle możliwości dywizji; w zakresie wykorzystania bomb jądrowych oraz wykonania zadań ogniowych i zadań rozpoznawczych; propozycje te powinny być sformułowane ogólnie na operację w przywiązaniu do zadania bliższego i dalszego armii oraz szczegółowo na pierwszy dzień działań;
- zabezpieczenie wykonania zadań przez DLSzR - sposób; wykonywane siłami i środkami DLSzR i siłami armii ogólnowojskowej /APanc/;
- współdziałanie DLSzR z wojskami armii: terminy uderzeń przez DLSzR i wojska raketowe i artylerię armii; sygnały oznaczania czołowych oddziałów wojsk własnych, wzajemne wskazywanie celów, sygnał "ja swój samolot" itp.;
- organizacja dowodzenia i naprowadzania grup samolotów DLSzR na cele naziemne;
- potrzeby w zakresie świadczeń wojsk armii na korzyść lotnictwa /obrona lotnisk, wydzielanie marszrut dla ruchu kołowego jednostek lotniczych itp./.

Jak więc widać propozycje użycia lotnictwa przedstawiane dowódcy armii /APanc/ przez dowódcę WSD dotyczą w głównej mierze wniosków z oceny sytuacji powietrznej, możliwości i sposobu wykorzystania sił DLSZR w operacji, Ocena możliwości użycia sił dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego powinna obejmować rozpatrzenie różnych wariantów zadań dywizji, możliwości ich wykonania i przewidywanych rezultatów działań, aby na tej podstawie zaproponować najbardziej właściwy sposób wykorzystania wysiłku i sił dywizji w przewidywanej operacji armii /APanc/.

Ponadto, w tym okresie pracy, WSD DLSZR powinno uzgodnić ze sztabem armii /APanc/ różne inne zagadnienia. Między innymi:

- przedsięwzięcia w zakresie opanowywania lotnisk nieprzyjaciela lub odcinków autostrad /polecenie w tym względzie może być wydane również przez AL;^{1/}
- sposób doprowadzenia do wojsk armii ogólnowojskowej /APanc/ i oddziałów DLSZR zasad współdziałania oraz ustalenie potrzebnych sygnałów;
- w jakich terminach w stosunku do określonych gotowości bojowych i w jaki sposób precyzować lotnictwu zadania bojowe oraz zgłaszać zapotrzebowanie na wykonanie uderzeń lotniczych; ewentualne przecelowanie lotnictwa;
- potrzeby w zakresie zabezpieczenia działań lotnictwa przez wojska lądowe /np. obezwładnienie środków opl npla, zadymianie itp./;
- sposoby wzajemnej wymiany informacji pomiędzy lotnictwem a wojskami armii odnośnie przebiegu działań i położenia wojsk armii oraz DLSZR i DLM;
- wzajemne informowanie się o przelotach lotnictwa /również z WSD DLM/ przez strefy ognia artylerii, rakiet i innych naziemnych środków OPL; sygnały wzajemnego rozpoznawania się i bezpieczeństwa;

1/ Lotnisko może być opanowane przez oddział wydzielony lub desant taktyczny. Dowódca armii /APanc/ stawiając zadania dowódcom związków taktycznych powinien w tym wypadku podać: kto, kiedy, jakimi siłami i w jaki sposób opanowuje lotnisko oraz jak długo je utrzymuje i komu przekazuje. Znając powyższe, WSD uzgadnia bezpośrednio współdziałanie /jeżeli nie robi tego przedstawiciel KAE AL/ pomiędzy jednostką opanowującą lotnisko a zainteresowaną jednostką inżynieryjno-lotniskową i lotniczą.

- sposoby przekazywania, wymiany i doprowadzenia danych z rozpoznania powietrznego ^{do} wojsk armii /APanc/, a z rozpoznania wojsk lądowych - do DLSzR;
- miejsce rozmieszczenia, zasady wykorzystywania oraz sposób i kolejność przesuwania RPWN-ów;
- zakres wykorzystania środków łączności armii /APanc/ przez WSD i inne komórki lotnicze;
- terminy i kierunki przesunięć SD armii /APanc/ i WSD DLSzR oraz miejsca ich rozmieszczenia.

Przedstawione poprzednio propozycje dowódca WSD DLSzR melduje zwykle dowódcy armii /APanc/ w obecności oficerów sztabu armii a szczególnie oddziału operacyjnego i rozpoznawczego oraz szefa wojsk raketowych i artylerii armii.

Po wysłuchaniu tych propozycji dowódca armii /APanc/ ostatecznie koryguje swoją decyzję dotyczącą wykorzystania rodzajów wojsk armii, w tym i lotnictwa i precyzuje zadania dla dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego na operację i na najbliższy dzień działań. 1/

Treść tych zadań na operację może być następująca:

- do wykonania jakich zadań ogniowych i rozpoznania skupić główny wysiłek lotnictwa, w tym i B.jądr. w operacji armii ogólnowojskowej /APanc/;
- termin ogniowego przygotowania i rodzaje obiektów do zwalczania przez DLSzR; mogą być podane obiekty konkretne /artyleria, rakiety itp./;
- ogólny podział wysiłku lotnictwa na zadanie bliższe i dalsze armii ogólnowojskowej /APanc/;
- wykorzystanie lotnictwa /DLSzR/ podczas wykonywania zadania bliższego przez armię, w tym rodzaje obiektów do zwalczania /głównie odwodów - jakich; SD npla/; udział w odpieraniu kontrataków;

1/ Wyjaśnia się, że najpierw zostanie ^{zrozdziale} przedstawiony w skrypcie zakres zadań dla DLSzR na operację armii i na dzień działań a następnie kolejno w sposób podobny, zakres decyzji dowódcy dywizji na wykonanie tych zadań.

- zwalczanie obiektów w ramach izolacji pola walki, ich rodzaj /podchodzące odwody głównie na przeprawach ~~ipt~~/;
- udział ogniowy lotnictwa /DLSzR/ w zabezpieczeniu wysadzenia desantów taktycznych organizowanych przez armię ogólnowojskową;
- wykorzystanie lotnictwa/DLSzR/podczas wykonywania zadania dalszego przez armię /APanc/ - zwalczanie przeciwwuderzających odwodów npla; przygotowanie ogniowe i wsparcie przez DLSzR wprowadzanych do bitwy operacyjnych odwodów armii;
- działanie DLSzR w celu zabezpieczenia forsowania przeszkód wodnych; rodzaj obiektów do uderzeń /artyleria, rakiety, podchodzące odwody/; okres lub dzień działań;
- głównie rodzaje obiektów i okresy rozpoznania npla zarówno w zadaniu bliższym jak i dalszym armii;
- przewidywana ilość sił przeznaczona do odwodu dowódcy armii /APanc/ na zadania ogniowe i rozpoznania.

Zakres przewidywanych dla DLSzR zadań na operację może być każdorazowo inny i jest ściśle zależny od sytuacji operacyjno-taktycznej, potrzeb armii w zakresie lotniczego wsparcia, możliwości bojowych dywizji itp. Niemniej jednak zadania na operację są formułowane w sposób stosunkowo ogólny. Zadania dla dywizji na najbliższy dzień działań są ^{podstawny być} formułowane bardziej szczegółowo i mogą przedstawiać się następująco:

a/ w zakresie zadań ogniowych:

- do wykonania jakich zadań ogniowych i rozpoznania skupić główny wysiłek /DLSzR/ w tym i Bj/ w ciągu dnia działań;
- czas wzięcia przez DLSzR udziału w ogniowym przygotowaniu wejścia do bitwy wojsk armii /APanc/ lub konkretnych jej związków taktycznych; jakie obiekty nieprzyjaciela należy w tym celu obezwładniać lub zniszczyć i gdzie /artyleria, rakiety - rejony/;
- dzień i godzina zwalczania /uderzeń/ odwodów npla wchodzących do kontrataku; rejony wyjścia do kontrataków;
- czas i miejsce działań DLSzR w celu izolacji rejonu działań lub uniemożliwienia wycofania się npla; obiekty - przeprawy

- i wojska według danych jakiego rozpoznania należy działać;
- ilość sił wydzielonych do odwodu; dla kogo odwód wydzielono i w jakiej ma być gotowości; do wykonywania jakich zadań jest przeznaczony;
  - siły i środki przewidywane do wykonania uderzeń jądrowych; ilość bomb jądrowych; rodzaj obiektów uderzeń i przypuszczalne rejony lub rubieże;

b/ w zakresie zadań rozpoznania;

- pas i głębokość rozpoznania /rubież/;
- kiedy, gdzie i na jakie obiekty skupić główny wysiłek rozpoznania
- ile wydzielić sił i z jakich oddziałów do wykonania poszczególnych zadań rozpoznawczych; czasy rozpoznania i częstotliwość rozpoznania określonych obiektów w ciągu dnia;
- siły lotnictwa rozpoznawczego wydzielone z DLSzR do odwodu dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/ i dowódcy armii lotniczej; stopnie gotowości bojowej w jakiej należy je utrzymywać.

Stopień detalizacji zadań na dzień działań DLSzR będzie zależny od sytuacji taktyczno-operacyjnej, posiadanych wiadomości o nplu, od stopnia szczegółowości decyzji dowódcy armii /APanc/ itp. Każdorazowo może być inny.

Sprecyzowane przez dowódcę armii /APanc/ zadania na operację i na najbliższy dzień działań są podstawą dla dowódcy WSD do wypracowania decyzji na działania dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego.

W tym celu dowódca WSD w razie potrzeby jeszcze analizuje otrzymane zadania bojowe i formułuje wytyczne dla podległych mu oficerów z obsady WSD na przygotowanie różnych danych niezbędnych do ostatecznego wypracowania decyzji. W rezultacie analizy zadania bojowego dowódca może również określić zamiar wykonania zadania, który ogłasza przed udzielaniem wytycznych.^{1/}

1/ Zakres i metoda analizy zadania i wypracowania decyzji są omówione w skrypcie pt. "Metodyka wypracowania decyzji...", Nr bibl.szkoł. ASG 04345, zaś treść zamiaru jest podana w skrypcie pt. "Organizacja i praca stanowiska dowodzenia DLSzR", autor płk doc.dr J.MALINOWSKI. Dlatego zagadnienia te w niniejszym skrypcie nie są omawiane.

Następnie dowódca, zależnie od konieczności, wysłuchuje potrzebnych mu danych i precyzuje ostatecznie decyzję na użycie sił DLSzR, w operacji i w pierwszym dniu działań określając równocześnie, w miarę możliwości, sposób wykonania zadań.

Z decyzją tą zapoznaje oficerów WSD, którzy opracowują ją w odpowiednich dokumentach. Decyzję na użycie DLSzR w operacji armii /APanc/ ujmują się w "planie działań DLSzR na operację".

Plan działań DLSzR na operację powinien zawierać:

a/ Ogólną ideę wykorzystania dywizji w operacji:

- skupienie głównego wysiłku DLSzR i bomb jądrowych na wykonanie zadań ogniowych i rozpoznania w ogniowym przygotowaniu i w toku operacji według zadań armii /bliższego i dalszego/ i według dni; określenie rodzajów obiektów do zwalczania i rozpoznania; ogólny sposób wykonania zadań; niekiedy obiekty mogą być podane konkretnie, np. odwody, które będzie zwalczała DLSzR w drugim i trzecim dniu operacji;

b/ Rozwinięcie zagadnień wykorzystania DLSzR w operacji:

- dzień i godzina udziału DLSzR w ogniowym przygotowaniu oraz rodzaje obiektów, które trzeba zwalczać; często będą podane obiekty konkretne, np. artyleria i rakiety na SO itp.; które oddziały dywizji wykonują uderzenie na wytypowane obiekty; ^{1/} wysiłek wydzielony na ogniowe przygotowanie; ogólny sposób wykonania tego zadania;
- rodzaje obiektów /lub obiekty konkretne/ przewidywane do zwalczania dla DLSzR podczas wykonywania zadania bliższego przez armię /APanc/; mogą to być podchodzące lub kontratakujące odwody npla; wysiłek DLSzR wydzielony do tego celu;
- obiekty do zwalczania w ramach izolacji pola walki /odwody, przeprawy/ zarówno w zadaniu bliższym jak i dalszym armii; wysiłek DLSzR wydzielony na wykonanie tego zadania z limitu przeznaczonego na wykonanie zadania bliższego i zadania dalszego;

1/ Ten element decyzji na operację będzie najczęściej posiadał treść taką samą lub podobną jak na dzień działań.

- wysiłek DLSzR wydzielony na zabezpieczenie wysadzenia taktycznego desantu powietrznego organizowanego przez armię /APanc/; okres bądź dzień operacji, w którym wysiłek ten będzie realizowany;
- ogólny wysiłek DLSzR przeznaczony na wykonanie zadania dalszego armii /APanc/; jeżeli to będzie możliwe można również określić rodzaj obiektów przewidywanych do zwalczania, np. podchodzące bądź przeciwuuderzające odwody, konieczność wsparcia wprowadzanych do bitwy operacyjnych odwodów armii oraz zabezpieczenie forsowania przez związki armii przeszkody wodnej - wysiłek przewidywany na te zadania;
- główne rodzaje obiektów i szczególnie intensywne okresy rozpoznania taktycznego w zadaniu bliższym i dalszym armii; wysiłek na rozpoznanie taktyczne w zadaniu bliższym i dalszym armii oraz na rozpoznanie artyleryjskie;
- wysiłek przewidywany do odwodu dla dowódcy AL i dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/ na zadania ogniowe i rozpoznania; ewentualnie rodzaj obiektów do zwalczania i rozpoznania.

W odniesieniu do decyzji na operację armii ogólnowojskowej /APanc/ dowódca WSD /DLSzR/ współdecyduje więc głównie o tym na wykonanie jakich zadań skoncentrować główny wysiłek lotnictwa /DLSzR/ według okresów operacji. Zagadnienie to uzgadnia już przed tym z dowódcą armii i szefem wojsk raketowych i artylerii armii/APanc/ i dla tego jest ono uwidocznione już w zadaniach precyzowanych przez dowódcę armii na operację dla DLSzR.

Ponadto dowódca WSD podaje propozycje odnośnie podziału wysiłku DLSzR wyznaczonego na operację według zadań /rodzajów przewidywanych do zwalczania obiektów/ armii i okresów operacji tj. w ogniowym przygotowaniu, w zadaniu bliższym i dalszym armii.

Oprócz tego, jeżeli to jest możliwe, określa wykonawców na wykonanie zadań w ogniowym przygotowaniu, na pierwszy i ewentualnie na drugi a nawet trzeci dzień operacji. Chodzi tutaj o to, że w okresie przygotowawczym do operacji kiedy dowódcy DLSzR jest znane rozmieszczenie pułków dywizji /bazowanie/ w ugrupowaniu operacyjnych armii lotniczej może on określić, który pułk lotniczy i jakie zadanie będzie w tych dniach wykonywał, w operacji zaczepnej zmiana bazowania może nastąpić już w drugim

/trzecim/ dniu działań i odbywa się ona według planów armii lotniczej, które dowódcy DLSzR na ogół wcześniej nie są znane i dlatego może on mieć trudności w ustaleniu wykonawców na te właśnie dni.

Według obecnie przyjętych zasad organizacji działań bojowych DLSzR powinna być "prowadzona" wpasie działań tej armii, którą wspiera a więc i dowódca DLSzR powinien mniej więcej wiedzieć, jak będą przegrupowywane do przodu pułki dywizji ale absolutnej pewności co do tego mieć nie może i dlatego nie zawsze będzie w stanie określić wykonawców na drugi i trzeci dzień działań.

Dowódca DLSzR może również określić ogólny sposób działań dywizji w operacji, na przykład uderzenia ześrodkowane na określone odwody i uderzenia kolejne na inne obiekty i sposoby wykonywania zadań przez pułki.

Jeżeli zaś chodzi o decyzję na dzień działań to może ona przedstawiać się następująco:

- cel działań DLSzR w zakresie wsparcia ogniowego i rozpoznania;
- zamiar wykonania zadania:
  - koncentracja głównego wysiłku i generalny podział sił lub oddziałów dywizji na wykonanie zadań ogniowych i do rozpoznania, a tym podział wysiłku na: zwalczanie wytypowanych obiektów w ramach przygotowania ogniowego; zwalczanie odwodów głównie wychodzących do kontrataków; izolację rejonu działań; rozpoznanie różnych grup obiektów na określonych kierunkach;
  - wysiłek wydzielony do odwodu dowódcy armii /APanc/ i wyznaczony do odwodu dowódcy armii lotniczej;
  - czas i numer gotowości bojowej oraz siły, które należy utrzymywać w gotowości do działań zgodnie z decyzją dowódcy armii /APanc/;
  - sposób wykonania zadań ogniowych i rozpoznawczych ;
  - realizacja zabezpieczenia bojowego działań w ramach dywizji
  - koncepcja dowodzenia i organizacja określonych punktów dowodzenia lub ustalenie zakresu wykorzystania stanowisk

już istniejących;

- zadania dla oddziałów na działania ogniowe: cel działań w stosunku do poszczególnych obiektów, ^{1/} dzień i godzina zwalczania określonych /znanych/ obiektów, wysiłek przeznaczony do tego celu oraz rejony rozmieszczenia tych obiektów; obiekty wyznaczone do działań według danych z rozpoznania - wysiłek; obiekty uderzeń w ramach zabezpieczenia działań bojowych organizowanego ze szczebla dywizji - wysiłek, a niekiedy również ładunek bojowy; wysiłek wyznaczony do odwołu dowódcy armii /APanc/ i jego przeznaczenie; orientacyjne zadanie następnego pułku czas i numer gotowości bojowej do działań;
- pas i rubież rozpoznania lub rejony; zadania rozpoznania; co, gdzie, kiedy i w jaki sposób rozpoznawać, częstotliwość rozpoznania w stosunku do tych obiektów, do których jest to celowe - co fotografować i w jaki sposób; początek rozpoznania; wysiłek wydzielony na poszczególne zadania rozpoznania; wysiłek i typ samolotu wydzielony do odwołu dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/ i dla dowódcy armii lotniczej oraz czas i numer gotowości bojowej;
- zadania dla sił, które zostały wyznaczone spoza DIS zR do zadań wsparcia tej armii /APanc/, z którą współpracuje już dywizja; formułuje się podobnie jak dla pułków własnych dywizji; na przykład dla eskadry z plmb realizującej swój wysiłek na korzyść omawianej armii;
- natężenie działań na dzień, na samolot /załogę/ dla poszczególnych pułków;
- czasy i sposób startu, ugrupowanie na trasie i w rejonie celów; warunki ataku oraz ładunek bojowy w zależności od potrzeb i sytuacji mogą być pozostawione do zdecydowania dla dowódców pułków lub nakazane przez dowódcę dywizji;

1/ Podaje się dla każdego obiektu lub rodzaju obiektu oddzielnie przy formułowaniu zadania w odniesieniu właśnie do danego obiektu. Zadanie dla każdego oddziału dywizji formułuje się zazwyczaj oddzielnie.

- osie tras lub trasy dla poszczególnych pułków;
- ubezpieczenie bojowe: jakie zadania, przez kogo, kiedy i gdzie są wykonywane w tym celu ze szczebla AL, bądź przez dywizję i co w tym względzie mają wykonać pułki we własnym zakresie; wysiłki wydzielone~~x~~ na te zadanie; wyjaśnienie zagadnień współdziałania pomiędzy ^{grupami samolotów} ubezpieczającymi a grupami uderzeniowymi;
- zagadnienia współdziałania z wojskami lądowymi i artylerią armii /APanc/, pomiędzy pułkami dywizji i z oddziałami innych rodzajów lotnictwa;
- kto, kiedy, jakimi siłami i w jaki sposób kontroluje rezultaty wykonania zadań;
- dowodzenie: jakie punkty dowodzenia będą zorganizowane lub wykorzystane już istniejące punkty na ziemiⁱ w powietrzu /system/ zaczynając od SD dywizji poprzez samoloty dowódców grup w powietrzu do RPWN-ów włącznie; za pomocą jakich środków łączności ten system dowodzenia będzie powiązany /system łączności/ z ewentualnym wykorzystaniem retranslatora; podział oficerów dowództwa i sztabu, obsady WSD oraz obsług etatowych poszczególnych SD pomiędzy te punkty; określenie zakresu kompetencji obsad poszczególnych punktów dowodzenia w odniesieniu do pobierania decyzji na działanie dywizji na dzień /noc/ lub na jakies jedno zadanie i w odniesieniu do grup samolotów wykonujących zadanie w powietrzu /kto i o czym ma decydować/; kto zastępuje dowódcę dywizji na SD i na WSD DLSzR;
- terminy, miejsce i sposób meldowania decyzji przez dowódców pułków;
- terminy, miejsce i sposób przekazywania meldunków ustnych i pisemnych, za wykonanie poszczególnych zadań i za dzień działań tak w odniesieniu do zadań ogniowych jak i z rozpoznania; terminy i sposób dostarczania fotodokumentów.

Przedstawione decyzje /na operację i na dzień działań/ powinny zawierać w swojej treści również zadania ze szczebla armii lotniczej jeżeli DLSzR chociaż niewielką ilością wysiłku będzie je realizowała w toku operacji lub w pierwszym dniu działań. Decyzje te dowódca DLSzR wypracowuje na ogólnie przyjętych zasadach, zależnie od sytuacji - równoległe z wypracowywaniem

decyzji na wsparcie armii ogólnowojskowej /APanc/, najczęściej na WSD, lub w czasie wydzielonym do tego celu oddzielnie.

Decyzja na dzień działań jest, jak widać, bardziej szczegółowa niż decyzja na operację. Dowódca WSD /dywizji/ musi tutaj współdecydować o takich elementach, jak: 1/ przewidywane do zwalczania i rozpoznania obiekty; podział wysiłku na wytypowane obiekty uderzeń i rozpoznania w ogniowym przygotowaniu i na inne cele przewidywane do zwalczania w ciągu dnia; czasy uderzeń i rozpoznania. Sam zaś osobiście dowódca DLSzR decyduje o tym, który z pośród podległych mu pułków będzie wykonawcą określonych zadań; o sposobie wykonania poszczególnych zadań i przewidywanych do tego siłach; o sposobie ubezpieczenia wykonania zadań zarówno ze szczebla dywizji jak i w ramach pułków oraz wyznaczony naten cel wysiłek; precyzuje zadania dla podległych pułków na pierwszy lot i orientacyjnie na loty następne; określa osie tras dla pułków; sposób kontroli wykonania zadania, zagadnienia dowodzenia, meldunków i wszystkie inne elementy, które muszą w sposób całkowicie pełny zamknąć organizację wykonania zadań bojowych w pierwszym locie w planowanym dniu działań oraz w sposób orientacyjny na loty następne tegoż dnia.

Niektóre elementy decyzji są wypracowywane przez dowódcę WSD w ścisłym porozumieniu z dowódcą armii /APanc/. Dowódca armii wysłuchując możliwości ogniowych rakiet, i artylerii oraz *lotnictwa przedstawionych mu przez dowódców tych rodzajów wojny* w ścisłej ich konfrontacji z potrzebami pola walki i obiektami, które należy zwalczać w zaistniałej sytuacji operacyjno-taktycznej w pasie działań armii ~~X~~ ostatecznie decyduje jakie z nich należy zwalczać przez DLSzR. Decyzję w tym względzie pobiera uwzględniając mocno możliwości DLSzR i sugestie dowódcy lotniczego mówiące w stosunku do których obiektów najbardziej celowym jest użyć lotnictwo.

Ponadto dowódca armii /APanc/ w oparciu o zamierzony plan operacji decyduje ostatecznie również w tym kiedy DLSzR powinna wykonać określone dla niej zadania bądź zwalczać wytypowane obiekty i jakie należy osiągnąć rezultaty działań /zniszczyć, obezwładnić, zatrzymać na określony przeciąg czasu, wesprzeć

1/ O elementach tych decyduje wspólnie z dowódcą armii ogólnowojskowej /APanc/.

wej^Scie do walki itp/. Ponadto powinien on ostatecznie zaakceptować wykorzystanie przydzielonego wysiłku lotnictwa na wykonanie poszczególnych zadań.

Równocześnie z tym dowódca armii określa jakie zadania, głównie ubezpieczające, wykonują na korzyść DLSZR wojska armii.

Na przykład:

- obezwładnienie naziemnych środków opl npla przez własną artylerię lub rakiety;
- zadymienie określonych odcinków frontu;
- radioelektroniczne przeciwdziałanie;
- "odcinanie" myśliwców npla przez własną artylerię i rakiety przeciwlotnicze;
- uchwytowanie dla dywizji lotnisk npla;
- obrona lotnisk DLSZR;
- dostarczanie dla DLSZR danych z rozpoznania ogólnowojskowego.

Z powyższego widać, że decyzja dowódcy WSD DLSZR jest oparta w sposób fundamentalny na decyzji dowódcy armii /APanc/ do operacji i wiąże się ściśle z elementami jego decyzji dotyczącymi wykorzystania DLSZR w operacji - jest jak gdyby dalszym, pełnym, specjalistycznym rozwinięciem tych elementów.

Podjętą przez dowódcę WSD DLSZR decyzję oficerowie z zespołu WSD opracowują w odpowiednich dokumentach bojowych a następnie jest ona przekazywana do wykonawców.

Decyzję użycia DLSZR w operacji ujmuje się w planie operacji armii /mapa/ oraz w planie działań bojowych DLSZR na operację. Decyzję na pierwszy dzień działań ujmuje się również w planie działań bojowych DLSZR i w rozkazie bojowym dywizji, oraz w "planie rozpoznania" i w "zarządzeniu rozpoznawczym DLSZR". Rozkaz bojowy i zarządzenie rozpoznawcze wysyła się do pułków jako zadanie bojowe.

Z chwilą przekazania zadań do pułków, wypracowania przez nie decyzji na wykonanie zadań i osiągnięciu nakazanego stopnia gotowości bojowej rozpoczyna się na WSD DLSZR następny okres pracy związany z kierowaniem, wykonaniem zadań przez DLSZR na rzecz armii /PAanc/ i AL/ w ramach przydzielonego wysiłku.

W tym okresie WSD DLSZR powinno zebrać dane o gotowości bojowej podległych pułków i przekazać odpowiednie meldunki o tym

do sztabu armii /APanc/, bądź też przedstawicielowi dowódcy AL, który meldunek ten przekazuje sam do AL.

Pracę WSD DLSzR w zakresie kierowania wykonaniem zadań w ciągu dnia przez podległe pułki można podzielić na czynności związane z kierowaniem oddziałami wykonującymi loty na zadania planowane oraz loty na zadania nieplanowane nazywane również zadaniami doraźnymi.

Czynności WSD związane z kierowaniem wykonaniem zadań planowanych polegają na kontrolowaniu terminów startów wykonawców na zadania, śledzenie przebiegu lotu za pomocą środków radiotechnicznych a szczególnie działań w rejonie celów, okazywanie pomocy lecącym grupom /w granicach możliwości WSD/ poprzez uprzedzenie o niebezpiecznych zjawiskach pogody, wybuchach jądrowych bądź oewentualnych atakach lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela. WSD powinno więc w określonym etapie lotu grup samolotów do celu "przejmować" je od SD dywizji poprzez nawiązanie z nimi łączności radiowej i w razie potrzeby przekazywać na odpowiednie RPWN-y. W trakcie tego, w zależności od sytuacji, WSD może dodatkowo precyzować obiekty uderzeń i rozpoznania w tym planowanym locie lub nawet zmienić zadania w stopniu jeszcze większym, na przykład przecelować na inny obiekt.

Podczas lotu grup na trasie powrotnej WSD ponownie nawiązuje z nimi łączność, albo też, jeżeli pozwala na to zasięg łączności utrzymuje ją nieprzerwanie i odbiera meldunki o wykonaniu zadań zarówno ogniowych, jak i rozpoznawczych. Ponadto, w razie potrzeby przekazuje grupom samolotów w powietrzu zmiany dotyczące lotnisk lądowania i inne potrzebne dane. Oprócz tego zespół WSD powinien ciągle zbierać dane potrzebne do wypracowywania w ciągu dnia bieżących, doraźnych decyzji przez dowódcę WSD.

Decyzje doraźne dotyczą organizacji wykonania uderzeń lub rozpoznania przez oddziały dywizji na cele pojawiające się sukcesywnie, doraźnie na polu walki w pasie działań armii /APanc/, cele nie wykryte do chwili zakończenia planowania działań przez WSD, bądź też cele w stosunku do których nieoczekiwanie zaistniała potrzeba zwalczania ich przez lotnictwo. W tym przypadku WSD, w porozumieniu ze sztabem armii /APanc/ i według poprzednio podanych w skrypcie zasad określa, który obiekt należy zwalczać /rozpoznać/ oraz decyduje kiedy wykonać uderzenie /rozpoznanie/.

jaki należy osiągnąć cel działań, kto ma zadanie wykonać i jakim wysiłkiem,^{1/} sposób wykonania zadania, ubezpieczenia bojowego i współdziałania jeżeli zadanie jest wykonywane przez pododdziały z różnych pułków. WSD powinno przy tym ustalić również, które punkty dowodzenia będą brały udział w kierowaniu wykonaniem tego doraźnego zadania i jaki będzie zakres ich kompetencji w tym względzie, komu i jakie składać meldunki o wykonaniu.

Zadania na zwalczanie celów doraźnych w ciągu dnia WSD przekazuje wykonawcom głównie za pomocą technicznych środków łączności.

Udział WSD DLSzR w kierowaniu lotem grup samolotów w powietrzu na zadania doraźne może być taki sam jak i podczas lotów na zadania planowane.

W ciągu dnia działań WSD powinno również zbierać nieustannie meldunki o wykoⁿaniu poszczególnych zadań oraz wszelkie inne dane potrzebne do podsumowania rezultatów wykonania zadań zarówno planowanych jak i doraźnych, w dzień i w nocy. Jedną z podstawowych czynności WSD w tym okresie jest zbieranie danych z pułków dotyczących odtwarzania gotowości bojowej poszczególnych eskadr i aktualnego stanu jej gotowości w celu bieżącego orientowania się jakimi siłami dywizja dysponuje na lotniskach a jakie siły znajdują się w powietrzu. Dane te ewidencjonuje się i prowadzi w "tabeli lotów DLSzR na zadania ogniowe", w "tablicy planowej działań bojowych lotnictwa rozpoznawczego".

Nie trudno zauważyć, że działalność WSD DLSzR w ciągu dnia idzie w wielu kierunkach, Głównie ^{jednym} w kierunku realizacji decyzji dowódcy wypracowanej na dany dzień działań poprzez kierowanie wykonaniem zadań ogniowych i rozpoznawczych przez podległe pułki, zbieranie danych niezbędnych do wypracowywania decyzji doraźnych, zbieranie danych dotyczących stanu gotowości bojowej dywizji oraz meldunków o wykonaniu zadań potrzebnych z jednej strony do złożenia przelężonym sprawozdania o rezultatach działań i z drugiej strony do podsumowania rezultatów wykonania zadań.

WSD DLSzR zbiera głównie meldunki ustne o wykonaniu zadań od dowódców grup samolotów ~~X~~ w powietrzu i ze sztabów pułków przekazywane przez techniczne środki łączności. Meldunki te jednak

-----
1/ W ramach dziennego wysiłku działań.

mogą być konfrontowane na miejscu z danymi otrzymywanymi ze sztabu armii /APanc/ szczególnie jeżeli chodzi o zadania ogniowe co jest momentem dodatnim. Sztab dywizji /SD/ natomiast oprócz meldunków ust~~x~~nych powinien również otrzymywać od pułków meldunki pisemne~~x~~i fotodokumenty. Wydaje się więc, że w takim przypadku WSD powinno opracować na podstawie posiadanych danych odpowiedni pisemny komunikat /informację/ dotyczący podsumowania wykonania określonych zadań lub rezultatów działań dnia /nocy/. Komunikat ten z określonymi wytycznymi /mogą być ustne/ powinien być przekazany na SD DLSZR. Na podstawie tego i posiadanych własnych danych sztab dywizji powinien opracować na piśmie komunikat pełny o rezultatach działań i przekazać do pułków. Podstawową częścią tego komunikatu powinny być wnioski - wytyczne do dalszych działań. Na podstawie opracowanego komunikatu omówienia rezultatów wykonania zadań bojowych może dokonać również ustnie np. szef sztabu dywizji wyjeżdżając do określonego pułku bądź wzywając zainteresowanych dowódców na SD dywizji. Wyjazd osobisty dowódcy dywizji w toku działań z WSD do pułków w celu dokonania podsumowania wydaje się mało prawdopodobny ze względu na ograniczone warunki czasowe. Wyjazd taki mógłby nastąpić tylko w bardzo szczególnych przypadkach.

W końcu każdego dnia działań, dowódca WSD DLSZR na podstawie znajomości sytuacji taktyczno-operacyjnej, wytycznych i zamiaru dowódcy/armii na następny dzień operacji i rozporządzalnego wysiłku lotnictwa, jak też posiadanych sił składa propozycje dla dowódcy armii na wykorzystanie lotnictwa. Po sprecyzowaniu zadań przez dowódcę armii /APanc/ dla DLSZR dowódca WSD wypracowuje decyzję do działań na dzień następny. Decyzja ta jest opracowywana w odpowiednich dokumentach i przekazywana wykonawcom. Ten tok pracy na WSD DLSZR ma miejsce w końcu każdego dnia operacji. Zarówno treść pracy nad wypracowaniem decyzji, dokumenty, w których się ją opracowuje oraz treść decyzją są takie same jak podczas pracy w okresie przygotowawczym do operacji. Treść ^{ta} została podana w skrypcie poprzednio. W przypadku jednak potrzeby przebazowania oddziałów dywizji na nowe lotniska /co jest z reguły zarządzane przez sztab AL/ do treści tej pracy i decyzji dojdą elementy związane z organizacją przebazowania. Znajdzie również konieczność opracowania dodatkowych dokumentów, a więc: planu przebazowania,

rozkazu na przebazowanie oraz odpowiednich dokumentów łączności.^{1/}
Ma to najczęściej miejsce w drugim, lub kolejnym, dalszym dniu operacji zaczepnej armii.

Ogólnie jest wiadomo
~~Na początku skryptu stwierdzono,~~ że armia /APanc/ powinna przechodzić kolejno z jednej operacji zaczepnej do następnej. To znaczy z chwilą kończenia się /wygasania/ jednej operacji armia /APanc/ otrzymuje zadanie na operację następną. Niekiedy jednak, w rezultacie określonego rozwoju sytuacji taktyczno-operacyjnej, bywa i tak, że w toku trwania działań, na przykład w połowie operacji, armia otrzymuje inne, nieco, lub radykalnie zmienione zadanie. W obydwóch tych wypadkach sztab armii /APanc/ musi wypracować nową decyzję na operację i sporządzić nowy plan operacji lub skorygować poprzedni. Dodatkową trudność w tym wypadku, w porównaniu z pracą w poprzednio omawianym okresie przygotowawczym, powoduje fakt, że sztab armii musi na bieżąco kierować działaniami walczących już nieraz w bardzo trudnych sytuacjach podległych związków, wypracowywać decyzję na następny dzień działań i równocześnie wypracować decyzję na następną operację oraz ująć ją w odpowiednie dokumenty.

Odpowiednio do tego musi pracować WSD DLSzR i z takimi samymi spotka się trudnościami jak i sztab armii /APanc/. Po otrzymaniu ze sztabu armii lotniczej wysiłku i zadań dla DLSzR na następną operację dowódca WSD pracuje w sposób podobny jak w okresie przygotowawczym do pierwszej operacji, a więc: składa referat dowódcy armii /APanc/ o możliwościach lotnictwa; przedstawia propozycje na wykorzystanie lotnictwa w dniu następnym i w operacji i wypracowuje ostateczną decyzję na działania DLSzR. Decyzję tą odzwierciedla się w dokumentach podanych poprzednio. Oficerowie z obsady WSD uzgadniają ponadto ze sztabem armii /APanc/ zagadnienia współdziałania, ubezpieczenia działań bojowych, dowodzenia i sygnały współdziałania.

Przekazywanie decyzji dowódcy WSD do wykonawców odbywa się tak jak w okresie przygotowawczym, to znaczy za pomocą rozkazu bojowego i zarządzenia rozpoznawczego.

Trudność wypracowania decyzji na działania DLSzR będzie wynikała z faktu, że trzeba to robić w toku trwania operacji, w warunkach bardzo ograniczonego czasu i nie zawsze jasnych

-----
Dokumenty na przebazowanie mogą być opracowywane na WSD lub SD DLSzR, w zależności od tego gdzie zaistniały warunki wypracowywania decyzji

sytuacjach, podczas przeciwdziałania nieprzyjaciela, w obliczu różnych strat w dywizji itp. Zespół WSD DLSZR musi się z tym liczyć i być do tego odpowiednio pod każdym względem przygotowany.

2. Obieg informacji podczas współpracy WSD DLSZR z SD armii
ogólnowojskowej /APanc/ i z SD DLSZR.

Współpraca WSD DLSZR z SD armii /APanc/ w zakresie uzgadniania zagadnień operacyjno-taktycznych bez względu na to, czy WSD ma pełną obsadę czy też nie pełną, opiera się na zasadzie obopólnej odpowiedzialności za wykonanie zadań nakazanych przez przełożonych. Współpracujący ze sobą dowódcy nie podlegają sobie nawzajem organizacyjnie ani też operacyjnie. Odpowiadają natomiast obydwaj przed swoimi bezpośrednimi przełożonymi zarówno za rzetelne uzgodnienie współdziałania, jak i wykonanie zadań - dca armii /APanc/ przed dowódcą frontu za działania podległych mu związków na ziemi a dowódca WSD /dowódca DLSZR/ ^{przed dowódcą armii lotniczej} za wykonanie zadań z powietrza przez oddziały dywizji. Dowódca armii /APanc/ w stosunku do lotnictwa ma uprawnienia decydowania tylko w zakresie wykorzystania wydzielonego mu na operację lub dzień działań wysiłku z DLSZR. I w stosunku do tego wysiłku może precyzować zadania. Określa on: cel działań lotnictwa /zniszczyć, obezwładnić, zatrzymać, rozpoznać/; gdzie skupić główny wysiłek lotnictwa; podział sił lotnictwa według okresów operacji armii i obiektów na wykonanie zadań ogniowych i rozpoznawczych; czas działań lub rubieżę wykonania zadań przez lotnictwo. Nie może natomiast nakazywać, który pułk DLSZR i w jaki sposób ma sprecyzowane przez niego zadanie wykonać, jak dywizja ma organizować wewnętrzne ubezpieczenie działań bojowych i współdziałanie oraz dowodzenie, w jaki sposób DLSZR ma działać na korzyść AL. O tych elementach decyduje dowódca WSD /dowódca DLSZR/.

Dowódca armii /APanc/ jest przełożonym dowódcy WSD z tytułu spraw organizacyjno-porządkowych. WSD DLSZR rozmieszcza się przy SD armii tj. na obszarze gdzie gospodarzem jest dowódca armii. Jego zarządzeniom należy się więc podporządkowywać we względzie: usytuowania się w terenie; przestrzegania dyscypliny ruchu maskowania i rozmów radiowych; dotrzymywania terminów przesunięć

WSD; ciągłości kontaktów z SD armii /APanc/; wykonania na czas sprecyzowanych zadań i innych przedsięwzięć wynikających z tytułu tak ustawionej współpracy.

Podczas wspólnej pracy WSD DLSzR z SD armii /APanc/ szczególnie ścisłe kontakty utrzymuje WSD z oddziałem operacyjnym i rozpoznawczym armii oraz z szefem wojsk raketowych i artylerii armii. Ponadto WSD powinno być w ciągłym kontakcie również z WSD DLM. Jeżeli zaś chodzi o kierunek lotniczy to WSD powinno ściśle współpracować ze sztabem AL, z SD DLSzR oraz z pułkami DLSzR. W związku z tym, pomiędzy wspomnianymi komórkami /ogniowymi/ powinien być zorganizowany odpowiedni obieg informacji. Zakres tej informacji zależy od realacji ogniw w których ma ona przebiegać. Można ustalić następujące ogniwa obiegu informacji:

- 1 - WSD - SD /sztab/ armii ogólnowojskowej /APanc/;
- 2 - WSD - SD /sztabu/ armii lotniczej;
- 3 - WSD - SD /sztab/ DLSzR;
- 4 - WSD - WSD /DLM/;
- 5 - WSD - SD /sztaby/ pułków DLSzR;
- 6 - WSD - RPWN-y i oficerowie łącznikowi;
- 7 - WSD - dowódcy grup samolotów w powietrzu.

Ad.1. Jeżeli chodzi o wymianę informacji o ogniwie pierwszym to została ona już częściowo przedstawiona w skrypcie, w części w której mowa o podstawowych czynnościach jakie ma do wykonania WSD oraz o propozycjach dowódcy WSD dla dowódcy armii /APanc/. W uzupełnieniu tamtego należy dodać, że WSD w oddziale operacyjnym armii informuje się o: zadaniach armii i poszczególnych jej związków; decyzjach ich na wykonanie tych zadań i związanymi z tym terminami; ugrupowaniu i przegrupowaniach wojsk armii; przebiegu linii styczności bojowej; osi i terminach przesunięć SD armii; własnych oddziałach rozmieszczonych na terenie npla; sygnałach oznaczania przedniego skraju; środkach łączności którymi WSD może się posługiwać i sposobach ich wykorzystania. WSD informuje oddział operacyjny armii o: wylocie grup samolotów na zadanie na korzyść armii; sygnałach rozpoznawczych własnych samolotów; przebiegu wykonywania tych zadań

i o ich rezultatach; gotowościach pułków na lotniskach do wykonania zadań i ich możliwościach czasowych oraz ogniowych Dostarcza oddziałowi operacyjnemu do planu operacji armii /APanc/ zagadnienia dotyczące działań lotnictwa ze szczebla nadrzędnego i DLSzR.

Wspólnie WSD DLSzR i oddział operac. armii ustalają brakujące sygnały współdziałania, oraz uzgadniają miejsca rozmieszczenia RPWN i ich przesunięcia; sposób i terminy przesunięcia SD armii i WSD DLSzR /podział ich na rzuty/ a szczególnie dowódców, bez naruszenia ciągłości dowodzenia.

W oddziale rozpoznawczym armii /APanc/ WSD uzyskuje informacje dotyczące ugrupowania wojsk npla i ewentualnych obiektach uderzeń uzyskane przez środki rozpoznania armii, charakterystykę tych obiektów. Oddziałowi rozpoznawczemu WSD DLSzR dostarcza danych z rozpoznania powietrznego otrzymanych z AL, z rozpoznania prowadzonego przez własny p plrta i załogi wykonujące zadania ogniowe, dane o samolotach znajdujących się w gotowości do rozpoznania i ich możliwościach. Oficerowie rozpoznawczy z WSD DLSzR biorą udział w opracowaniu planu rozpoznania armii oraz dostarczają danych potrzebnych do planowania rozpoznania.

Wspólnie ustalają zadanie na rozpoznanie na korzyść armii /APanc/. Określają sposób odbioru rezultatów wykonania tych zadań od wykonawców i dostarczenia ich zainteresowanym oraz proponują podział wysiłku na rozpoznanie taktyczne, i na korzyść wojsk raketowych i artylerii.

WSD DLSzR i sztab szefa wojsk raketowych i artylerii wymieniają między sobą informacje w zakresie wytypowania obiektów uderzeń dla DLSzR, dla raket i artylerii /Armii lub dywizji/ środkami jądrowymi i konwencjonalnymi; terminy działań; rozmieszczenie SD raket i artylerii, kierunki prowadzenia ognia i wierzchołkowe torów pocisków; osie tras samolotów lecących na zadanie bojowe.

Ad.2. W ogniwie WSD - SD /sztab/ armii lotniczej, dowódca WSD przekazuje wszystkie dane o przebiegu działań wojsk armii oraz melduje dowódcy AL wnioski i propozycje /jeżeli przy armii nie ma przedstawiciela/ w zakresie potrzeb wsparcia

wojsk siłami lotnictwa. Ponadto WSD zbiera informacje o rezultatach działań lotnictwa działającego w pasie działań armii według planu frontu i przekazuje do AL oraz informuje sztab AL o sytuacji bojowej wojsk Armii, warunkach meteorologicznych, opanowanych lotniskach i realizacji przedsięwzięć /wykonywanych przez wojska armii/ w zakresie inżynieryjno-lotniczego zabezpieczenia oraz przekazuje dane uzyskane z rozpoznania ogólnowojskowego.

Ad.3. Treść wymiany informacji pomiędzy WSD a SD DLSzR zależy w pewnym stopniu od tego, które z nich w danym okresie czasu jest nadrzędne w stosunku do drugiego.

W omawianym podstawowym przypadku WSD przekazuje na SD DLSzR następujące informacje:

- zadanie armii /APanc/ i dane z planu operacji potrzebne na SD DLSzR;
- sprecyzowane zadania dla DLSzR na korzyść armii /APanc/ i AL i terminy ich wykonania;
- ustalone sygnały współdziałania pomiędzy wojskami armii ogólnowojskowej /APanc/ a lotnictwem i DLSzR;
- przebieg linii styczności bojowej wojsk armii z nieprzyjacielem;
- dane z rozpoznania ogólnowojskowego i powietrznego;
- rezultaty wykonania zadania na podstawie meldunków ogólnowojskowych i z rozpoznania powietrznego.

SD DLSzR informuje WSD o sytuacji w rejonie węzła lotniskowego; o ewentualnych nowych zadaniach otrzymanych ze sztabu AL; o przebiegu materiałowo-technicznego zaopatrzenia pułków dywizji; pomaga w przekazywaniu zadań z WSD do pułków i wzywaniu grup z lotnisk na pole walki; pośredniczy w razie potrzeby, w porozumiewaniu się pomiędzy pułkami a WSD; informuje o stanie łączności dowodzenia; przekazuje dane o uzupełnieniach personelu latającego, podoficerów i szeregowych do pułków; przekazuje wszelkie inne dane zgodnie z zapotrzebowaniem WSD.

Z przeliczenia tylko tych podstawowych elementów obiegu informacji pomiędzy WSD a DLSzR widać, że ^{w tym wypadku} ze strony WSD mają one głównie charakter operacyjny a ze strony SD zaopatrzeniowo-bytowy i wspomagający WSD.

Ad.4. Jak wiadomo, w przyjętym systemie dowodzenia na SD armii /APanc/ znajduje się również WSD DLM. Jego podstawowym zadaniem jest współpraca z szefem OPL armii w zakresie organizacji i realizacji, wspólnej osłony wojsk armii przez DLM, rakiety i artylerię przeciwlotniczą od uderzeń i rozpoznania powietrznego npla. Wysunięte stanowisko dowodzenia DLM współpracuje z tą częścią RPWN, która bierze udział w zwalczaniu celów powietrznych.^{1/} SD szefa OPL armii i WSD DLM z tytułu swego przeznaczenia i funkcji kontrolują szczególnie dokładnie obszar powietrzny w pasie armii i nie² poza nim zarówno nad terenem własnym, jak i nieprzyjaciela. Z tego też względu WSD DLSzR musi wymieniać niektóre informacje z WSD DLM.

Dotyczą one głównie: ze strony DLSzR - tras i wysokości lotu grup samolotów myśliwsko-szturmowych i rozpoznawczych lecących na zadanie ogniowe i rozpoznanie oraz ich profilu lotu; typ^{1/} tych samolotów i wielkości grup; sygnałów rozpoznawczy^{2/} samolotów /grup/ DLSzR; ugrupowanie^{3/} bojow^{4/}, w wypadku jeżeli myśliwce DLM będą osłaniały bezpośrednio samoloty DLSzR. Ze strony DLM - miejsc rozmieszczenia SO rakiet i art.plot armii /APanc/; lotnisk^{5/} pułków DLM, głów^{6/} i zapasow^{7/}; stref^{8/} dyżurowania i patrolowania w powietrzu myśliwców DLM, dyżuruj^{9/} /patroluj^{10/} sił^{11/}, wysoko^{12/} i terminy dyżurowania /patrolowania/; ugrupowanie^{13/} bojow^{14/} i sposob^{15/} dyżurowania /patrolowania/; zagadnienie udzielania pomocy ~~amixk~~ myśliwcom-sztrumowcom przez myśliwce DLM /odcinanie myśliwców npla, także przez rakiety i art.plot/; sygnały^{16/} rozpoznawcze^{17/} myśliwców i sygnały^{18/} współdziałania; kanały^{19/} łączności do porozumiewania się samolotów myśliwskich i myśliwsko-szturmowych w powietrzu; sposob^{20/} roboczego porozumiewania się WSD DLSzR z WSD DLM.

/ Druga część RPWN-u jest przeznaczona do naprowadzania samolotów na cele naziemne. Z nią współpracuje WSD DLSzR.

Sprawdzono dotychczas!

Ad.5. W toku działań bojowych, a szczególnie podczas wykonywania zadań wsparcia bezpośredniego wojsk armii /APanc/ kiedy bardzo ważnym jest szybkość reagowania lotniczem na polu walki, niepomiernie ważnym jest bezpośredni kontakt pomiędzy przełożonym a podwładnym, w tym wypadku pomiędzy WSD DLSZR a SD plmsz i plrta, a^w związku z tym i obieg informacji pomiędzy tymi punktami dowodzenia.

WSD DLSZR przekazuje do pułków:

- niezbędne informacje o działaniach wojsk armii;
- przebieg linii styczności bojowej tak często w ciągu doby jak często nastąpiła istotna jej zmiana z punktu widzenia działań lotnictwa;
- potrzebne pułkom dane z rozpoznania uzyskane zarówno z oddziału rozpoznawczego armii, jak i z innych źródeł;
- zadanie ogniowe i rozpoznawcze planowane i doraźne; zadania te mogą być przekazywane do pułków za pomocą technicznych środków łączności, poprzez dokumenty bojowe a w decydujących okresach osobiście przez dowódcę WSD /dcę DLSZR/, który w tym celu może udać się na SD DLSZR dokąd powinni przybyć dowódcy plmsz i dowódca plrta;
- polecenia dotyczące regulacji stopni gotowości bojowej, sił jakże należy w nich utrzymywać oraz niekiedy ładunków bojowych /bomb jądrowych zawsze/;
- grupy samolotów z odnośnych pułków znajdujące się w powietrzu i przejęte ^{przez WSD} wcześniej drogą radiową z SD pułków dla kierowania ich lotem na wykonanie zadań;
- przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego, bądź ochrony lub obrony realizowane na rzecz pułków lotniczych przez wojska armii /np. obozowanie opl npla lub obrona lotnisk/;
- marszruty przemarszów naziemnych rzutów zabezpieczenia pułków podczas przebazowania w strefie tyłów armii oraz terminy ich wykorzystania; sygnały współdziałania z wojskami lądowymi oraz sygnały rozpoznawcze;

Przy okazji przekazywania zadań z WSD na SD pułków nie ~~od~~ rzeczy będzie nadmieniac, że w wypadku kiedy WSD pracuje w składzie nie pełnym i głównym organizatorem wykonania zadań bojowych jest SD DLSzR wówczas zadania z WSD do pułków będą przekazywane najczęściej przez SD dywizji.

Stanowiska dowodzenia pułków przekazują na WSD DLSzR:

- dane dotyczące przebiegu odtwarzania gotowości bojowej; siły znajdujące^e się w różnych stopniach gotowości;
- meldunki o starcie poszczególnych grup samolotów na zadania ogniowe i rozpoznania;
- grupy samolotów w powietrzu, które wystartowały na wykonanie zadań ogniowych lub rozpoznawczych;
- meldunki dotyczące strat i uzupełnień personelu latającego, samolotów i wszelkiego rodzaju zaopatrzenia;
- meldunki o przebiegu przebazowania poszczególnych rzutów pułku;
- meldunki ustne o rezultatach wykonania zadań ogniowych oraz udokumentowane /fotoschematy/ z rozpoznania;
- meldunki o sytuacji w rejonie lotnisk i możliwości ich wykorzystania.

SD pułków sporządzają ponadto i wysyłają na SD DLSzR również meldunki pisemne o rezultatach wykonania zadań. Są one dla SD DLSzR podstawą do sporządzania meldunku pisemnego o rezultatach działań dywizji dla AL oraz służą do posumowania i omówienia wyników działań w dywizji.

Ad.6. W ogniwie WSD DLSzR - RPWN są przekazywane następujące podstawowe informacje. Z WSD do RPWN: prawdopodobne obiekty uderzeń i miejsca ich znajdowania się; konkretne obiekty uderzeń dla grup samolotów, które RPWN ma naprowadzać; ewentualną zmianę zadania dla grup samolotów znajdujących się już w powietrzu; wielkość grupy samolotów przekazanej do naprowadzania i kryptonim jej dowódy; początkowy punkt naprowadzenia /PPN/; nowe miejsce dyslokacji RPWN- oraz marszrutę, sposób i czas przesunięcia.

RPWN potwierdza na WSD przejęcie grupy do naprowadzania informuje o sytuacji na ziemi i w powietrzu w kontrolowanym przez siebie obszarze; podaje przebieg linii styczności bojowej na swoim odcinku, miejsca rozmieszczenia art. plot dywizji, przy której znajduje się RPWN oraz kierunek ich omijania przez samoloty; informuje o rozmieszczeniu naziemnych środków OPL npla za linią styczności bojowej wojsk na swoim kierunku i o warunkach atmosferycznych; melduje o rezultatach działań naprowadzanych grup samolotów; przekazuje naprowadzaną grupę samolotów z powrotem na WSD DLSzR; składa meldunki o przebiegu zmiany swojego miejsca rozlokowania.

RPWN jesto rozmieszczony najczęściej w pobliżu SD dywizji pierwszego rzutu armii ogólnowojskowej /APanc/. RPWN organizuje się^{1/} ze środków radiotechnicznych i środków łączności dywizji ogólnowojskowej.

- Ewentualny skład RPWN może być następujący;
- dowódca RPWN /oficer o specjalności taktyczno-operacyjnej/
- dwóch oficerów nawigatorów - operatorów;
- obsługa środków łączności i stacji radiolokacyjnej;
- jedna radiostacja KF do utrzymywania łączności z WSD;
- jedna radiostacja UKF do naprowadzania samolotów wsparcia i rozpoznania na cele lub w rejon rozpoznania;
- dwa odbiorniki UKF;
- jedna radiostacja do utrzymywania łączności z dywizją ogólnowojskową w marszu i na krótkich postojach;
- aparat telefoniczny z centrali telefonicznej SD dywizji;
- jedna stacja radiolokacyjna.

Z RPWN może współpracować bezpośrednio oficer łącznikowy z DLSzR, który niekiedy ~~bywa~~ bywa delegowany na SD dywizji ogólnowojskowej w celu bezpośredniej realizacji współdziałania taktycznego i ogłowego pomiędzy tą właśnie dywizją a wspierającym lotnictwem.

1/ Zgodnie z biuletynem informacyjnym Nr 1 /85/ z lutego 1968 r. str. 110.

Ad.7. Wiadomo, że WSD DLSzR rozmieszcza się przy SD armii /APanc/ ^{1/} tj. pomiędzy węzłem lotniskowym dywizji odległym 100 i więcej km od linii styczności bojowej wojsk a RPWN-ami znajdującymi się najczęściej w odległości kilku /kilkunastu/ kilometrów od czołowych oddziałów własnych wojsk lądowych. Z tytułu rozmieszczenia w tym właśnie miejscu oraz z tytułu funkcji jakie wykonuje ono w całokształcie procesu dowodzenia lotnictwem wykonującym zadania wsparcia wojsk WSD często jest zmuszone do utrzymywania kontaktu z dowódcami grup samolotów w powietrzu lecącymi na zadania bojowe. Kontakt ten sprowadza się do przekazywania dowódcom grup w powietrzu informacji dotyczących: ostatnich danych o sytuacji na ziemi i w powietrzu w rejonie, w którym ma być wykonywane zadanie bojowe; potwierdzenia potrzeby wykonywania postawionego grupie na lotnisku zadania bojowego; ewentualnej zmiany zadania bojowego i obiektu uderzenia /przecelowanie/; ubezpieczenia wykonania zadania /kto, kiedy, sposób/; terminu i sposobu złożenia meldunku o wykonaniu zmienionego zadania bojowego; który RPWN będzie naprowadzał na wyznaczony cel i jego kryptonim.

Dowódcy grup samolotów w powietrzu przekazują drogą radiową na WSD: wielkość grupy lecącej na zadanie bojowe; kryptonim dowódcy grupy; potwierdzenie lotu na wykonanie określonego zadania bojowego lub zrozumienie zadania zmienionego przez WSD; meldunki ustne o sytuacji w powietrzu i o wykonaniu zadania bojowego; ważne dane rozpoznawcze i ewentualne straty własne. Niektóre z podanych informacji będą wymienione pomiędzy WSD a SD plmsz drogą telefoniczną już wcześniej i dlatego w czasie lotu może nie mieć miejsca ich wymiana.

+ Z treści przeliczonych wyżej podstawowych danych informacyjnych wymienianych pomiędzy WSD a pozostałymi punktami systemu dowodzenia dywizją lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego widać, że są one zasadnicze i bez sprawnego

---

1/ Średnio 30 km od linii styczności bojowej wojsk.

ich obiegu nie do pomyślenia jest sprawne kierowanie wykonaniem zadań bojowych przez pułki. Dlatego też decydujące znaczenie ma tu dobrze zorganizowany system łączności wiążący poszczególne ogniwa, w których odbywa się obieg informacji oraz właściwa organizacja i podział pracy na WSD DLSzR zapewniająca pełny, systematyczny i klarowny obieg informacji pomiędzy omawianymi wyżej ogniwami.

3. Podstawowa dokumentacja opracowywana na WSD.

Na WSD, podobnie jak i na SD DLSzR podczas wykonywania zadań wsparcia, opracowuje się szereg niezbędnych dokumentów, głównie dokumentów dowodzenia. Dokumenty te służą do organizacji i realizacji działań bojowych DLSzR. Oprócz tego obsada WSD bierze również udział w opracowaniu części lotniczej do planu operacji armii i do planu współdziałania na dzień działań.

Dla swoich potrzeb WSD DLSzR opracowuje następujące podstawowe dokumenty dowodzenia:

- "plan działań bojowych DLSzR w operacji"; dokument ten obejmuje zarówno zadania ogniowe jak i rozpoznawcze i jest opracowywany przez oficerów z wydziału operacyjnego i rozpoznawczego;
- "plan działań ogniowych na dzień" - opracowuje komórka operacyjna;
- "rozkaz bojowy";
- "plan rozpoznania powietrznego DLSzR" - opracowuje komórka rozpoznawcza;
- "tabelę lotów na zadania ogniowe" - opracowują i prowadzą oficerowie wydziału operacyjnego DLSzR;^{1/}
- tablicę planową działań lotnictwa rozpoznawczego DLSzR;
- mapę z sytuacją taktyczno-operacyjną;
- dziennik zarządzeń wychodzących;
- dziennik i mapę wiadomości o nieprzyjacielu;

1/ Załącznik Nr 4.

- dokumenty łączności i tajnego dowodzenia; są ^{one} przysyłane z sztabu nadrzędnego a niektóre opracowywane przez szefa łączności DLSzR.

Oprócz dokumentów dowodzenia oficerowie wydziału operacyjnego i rozpoznawczego opracowują i prowadzą szereg dokumentów ewidencyjnych takich, jak: dziennik zarządzeń wchodzących; ~~i wychodzących~~; dziennik meldunków wchodzących i wychodzących oraz meldunki bojowe za dzień działań.

Zasady opracowywania, treść i wzory wymienionych wyżej dokumentów są przedstawione w oddzielnych ~~skryptach i materiałach~~ i dlatego omawiane nie będą.

4. III. Organizacja kierowania wykonaniem lotu grup samolotów przez WSD DLSzR lecących na zadania wsparcia.

Powszechnie jest wiadomy^m, że pod pojęciem dowodzenia oddziałami lub związkami lotnictwa, w szerokim tego słowa znaczeniu rozumiemy wykonanie przez dowódcę i jego sztab całego szeregu przedsięwzięć /czynności/ mających na celu zorganizowanie przygotowania do wykonania zadania, kierowanie wykonaniem zadania i podsumowanie rezultatów wykonania zadania.

Samo więc kierowanie wykonaniem zadań przez grupy samolotów w powietrzu jest ważnym fragmentem dowodzenia na przykład dywizją lotniczą i od skuteczności tego kierowania zależą w dużym stopniu rezultaty działań.

Dlatego też WSD DLSzR powinno zwracać na ten moment dowodzenia uwagę nie mniejszą niż w okresie przygotowawczym. Ponieważ w kierowaniu wykonaniem zadania bierze udział szereg punktów dowodzenia WSD DLSzR powinno każdorazowo określić jakie czynności mają one wykonać przy każdym oddzielnie wykonywanym zadaniu bojowym.

Najczęściej, w kierowaniu lotem grup samolotów, biorą udział następujące punkty dowodzenia: SSD pułków lotniczych /pl/, SD pl, SD DLSzR, WSD DLSzR, RPWN-y i samoloty dowódców grup

w powietrzu. Wymienione punkty dowodzenia tworzą określony system SD połączony odpowiednim systemem łączności /załącznik Nr 2/.

Startowe stanowisko dowodzenia plmsz rozmieszcza się na lotnisku danego pułku. Pracą SSD kieruje kierownik lotów wyznaczony przez dowódcę pułku. W zakresie jego kompetencji leży kierowanie startem grup samolotów lecących na zadanie zgodnie z decyzją dowódcy, zbiórką w powietrzu oraz lądowaniem samolotów po wykonaniu zadania.

Stanowisko dowodzenia plmsz rozmieszcza się w pobliżu swego lotniska. Pracuje na nim dowódca pułku z grupą oficerów dowództwa i sztabu. SD przejmuje sformowaną grupę samolotów i za pomocą technicznych środków łączności /radiostacja, radiolokator/ kieruje jej lotem do chwili przekazania na WSD dywizji.^{1/} Jeżeli pułk organizował wykonanie zadania na podstawie własnego bezpośredniego rozpoznania wówczas SD pułku może przekazywać dowódcy grupy samolotów niektóre nowe lub zmienione elementy decyzji na wykonanie zadania. Na przykład inny obiekt uderzenia, zmianę trasy lotu itp. Ponadto SD może pomagać w spotkaniu z inną grupą samolotów w powietrzu, uprzedzać o ewentualnym zbliżającym się ataku lotnictwa myśliwskiego npla, uprzedzać o wybuchach jądrowych własnych¹npla lub o zmianie warunków atmosferycznych.

W wypadku jeżeli WSD odgrywa rolę nadrzędną wówczas SD DLSzR tylko śledzi przebieg grup lotów lecących na wykonanie zadań wsparcia, kontroluje odtwarzanie gotowości na lotniskach, bierze udział w kontroli i pomocy w przygotowaniu się pułków do wykonania zadań organizuje dowóz zaopatrzenia i uzupełnienia personelu oraz zbiera dane o przebiegu wykonania zadań przez poszczególne grupy samolotów.

WSD DLSzR przejmuje od SD pułków grupy samolotów lecące na wykonanie zadań, potwierdza potrzebę wykonania zadań lub przekazuje grupie nowe, zmienione zadanie bojowe. WSD DLSzR decyduje o zmianie zadania w przypadku gdy poprzednio postawione zadanie stało się z jakichś względów nie aktualne lub w przypadku kiedy rozpoznanie obiektów uderzeń było organizowane przez WSD a jego wyniki były przekazywane lub mogą być odbierane

---

1/ W omawianym przypadku grupy samolotów z reguły będą przekazywane na WSD DLSzR.

tylko na WSD. W ten sposób WSD może koncentrować wysiłek działania lecących na zadanie grup samolotów na te obiekty, które wymagają w danym momencie mocniejszych uderzeń.

Oprócz tego WSD może w razie potrzeby wywoływać grupy samolotów z lotnisk i kierować ich uderzenia na te nowo wykryte doraźne obiekty, których obezwładnienie lub zniszczenie ma istotne znaczenie dla armii ogólnowojskowej w danym okresie walki. Niekiedy robi się to nawet kosztem wysiłku przeznaczonego na wykonanie innych zadań. Jest rzeczą zrozumiałą, że może to być robione tylko na polecenie dowódcy armii /APanc/ lub upoważnionego przez niego oficera dowództwa czy też sztabu armii.

Przejmowane w powietrzu grupy samolotów WSD przekazuje na odnośne RPWN-y z poleceniem naprowadzania ich na określone cele lub wyprowadzenia w odpowiednie rejony. Podaje przy tym RPWN-owi kryptonim dowódcy grupy a dowódcy ~~grupy~~ ugrupowania samolotów kryptonim i numer RPWN-u.

RPWN-y przejmują grupy samolotów w powietrzu od WSD i naprowadzają na wyznaczone przez WSD obiekty bądź też wyprowadzają w nakazane rejony.

Naprowadzana grupa wykonuje komendy RPWN-u do chwili zobaczenia obiektu uderzenia. Od tego momentu atakiem w rejonie celu kieruje dowódca prowadzący grupę. Na podstawie własnego rozpoznania bezpośredniego lub osobistej obserwacji celu i sytuacji w rejonie działań może on zdecydować o zmianie kierunku i innych warunków ataku a nawet o zmianie całego sposobu wykonania ataku. Zmianę tych elementów decyzji przekazuje prowadzonej grupie przez radio podając równocześnie odpowiednie komendy niezbędne do przeprowadzenia ataku ^w myśl poczynionych w decyzji zmian.

RPWN może w ostatniej chwili zabronić wykonanie uderzenia jeżeli będą tego wymagały względy bezpieczeństwa własnych wojsk.

Kierowanie lotem grupy samolotów na trasie powrotnej wygląda podobnie jak do celu tylko w odwrotnej kolejności. Dowódca grupy samolotów nadzoruje w czasie lotu ugrupowania samolotów zarówno do celu jak i z powrotem i kieruje osobiście odpieraniem ewentualnego ataku lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela. Jeżeli atak myśliwców npla nastąpił w zasięgu stacji radiolokacyjnych

RPWN-u, WSD lub SD plmsz wówczas w odpieraniu tego ataku pomaga odnośnie SD.

W czasie całego lotu grupy samolotów na zadanie bojowe WSD DLSzR utrzymuje kontakt z SD plmsz, z RPWN-ami i z dowódcami grup samolotów w powietrzu, przekazuje im w razie potrzeby odpowiednie polecenia i w ten sposób sprawuje kierownictwo całokształtem lotów grup samolotów z poszczególnych pułków na zadania bojowe i realizując tą część dowodzenia, którą nazywamy kierowaniem wykonania zadania bojowego.

5. Zakończenie

WSD DLSzR zostało powołane do życia jako element systemu dowodzenia, którego zadaniem jest realizowanie w sposób ciągły i bezpośredni współdziałania lotnictwa wykonującego zadania ogniowe i rozpoznania z wojskami armii /APanc/ wiążąc aktualne zadania wykonywane przez lotnictwo, a głównie przez DLSzR z potrzebami i decyzjami podejmowanymi przez dowódcę armii ogólnowojskowej.

Zastąpienie istniejącego do niedawna SWL-u przez WSD DLSzR skraca drogę informacji pomiędzy SD armii /APanc/ i oddziałem lotniczym wykonującym zadanie na korzyść danej armii, a co najważniejsze łączy ze sobą elementy dowodzenia dwóch a nawet trzech rodzajów wojsk bezpośrednio ze sobą współdziałających.

Pozwala to między innymi skrócić czas pracy zużywany na podjęcie decyzji i organizację lotów bojowych na szczeblu dywizji lotniczej. Umożliwia bezpośrednie konfrontowanie potrzeb i możliwości lotniczego zabezpieczenia przez zainteresowane dowództwa. ~~Wzajemne~~ ^{Wzajemne} zrozumienie celu wspólnych działań oraz pozwala na bezpośrednią korektę i dostosowanie działań bojowych lotnictwa do potrzeb wojsk.

Dużą rolę w tym względzie odgrywa właśnie WSD DLSzR a w nim właściwie zrozumiana dobrze zorganizowana i kompetencyjnie podzielona praca bojowa. Bez dobrze zorganizowanej pracy WSD ze sztabem armii /APanc/ oraz wewnątrz WSD, bez ustalenia właściwego podziału kompetencji i zakresu decydowania pomiędzy SD armii /APanc/ i WSD oraz na innych punktach dowodzenia

biorących udział w kierowaniu działaniami bojowymi dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego, nie do pomyślenia jest pomyslna organizacja współdziałania pomiędzy wymienionymi SD jak też niemożliwe są skuteczne działania oddziałów DLSzR na korzyść wojsk armii ogólnowojskowej /APanc/.

W skrypcie założono dwa skrajne przypadki i rozpatrzono jeden z najbardziej prawdopodobnych wariantów sytuacji w jakiej może być organizowane WSD. Dla tej sytuacji wyśrodkowano jego rolę, treść pracy i zakres decydowania. W przypadkach pośrednich, pomiędzy założonymi dwoma, zakres i treść pracy może się zmieniać w zależności od zaistniałej sytuacji. O zakresie tej pracy musi w takich okolicznościach decydować każdorazowo bezpośrednio dowódca dywizji lotnictwa szturmowo-rozpoznawczego i pośrednio dowódca armii lotniczej.

OPRACOWAŁ:
DOWÓDCA KURSÓW LOTNICTWA OPERACYJNEGO

płk dypl. Ryszard SEREGIET

Wydruk. w 7 egz.

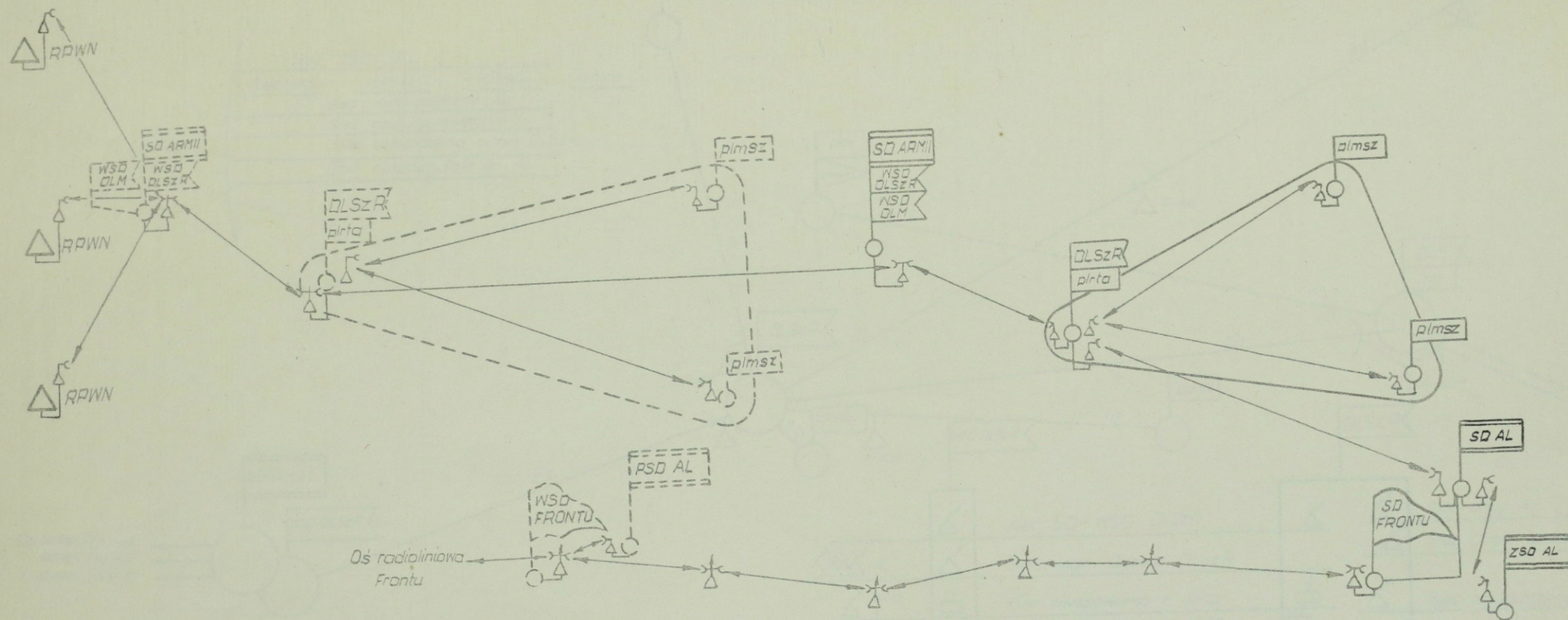
Egz. Nr 1-7 - Kanc. Tajna
Wyk. płk Seregiet
Druk. HR dnia 17.04.70 r.
Nr ks.masz. 0237/WL

STANOWISKA DOWODZENIA WYKORZYSTYWANE PRZEZ DLSzR PODCZAS DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH (wariant z łącznością radioliniową)

Załącznik I

~~SECRET~~

Egz. poj.

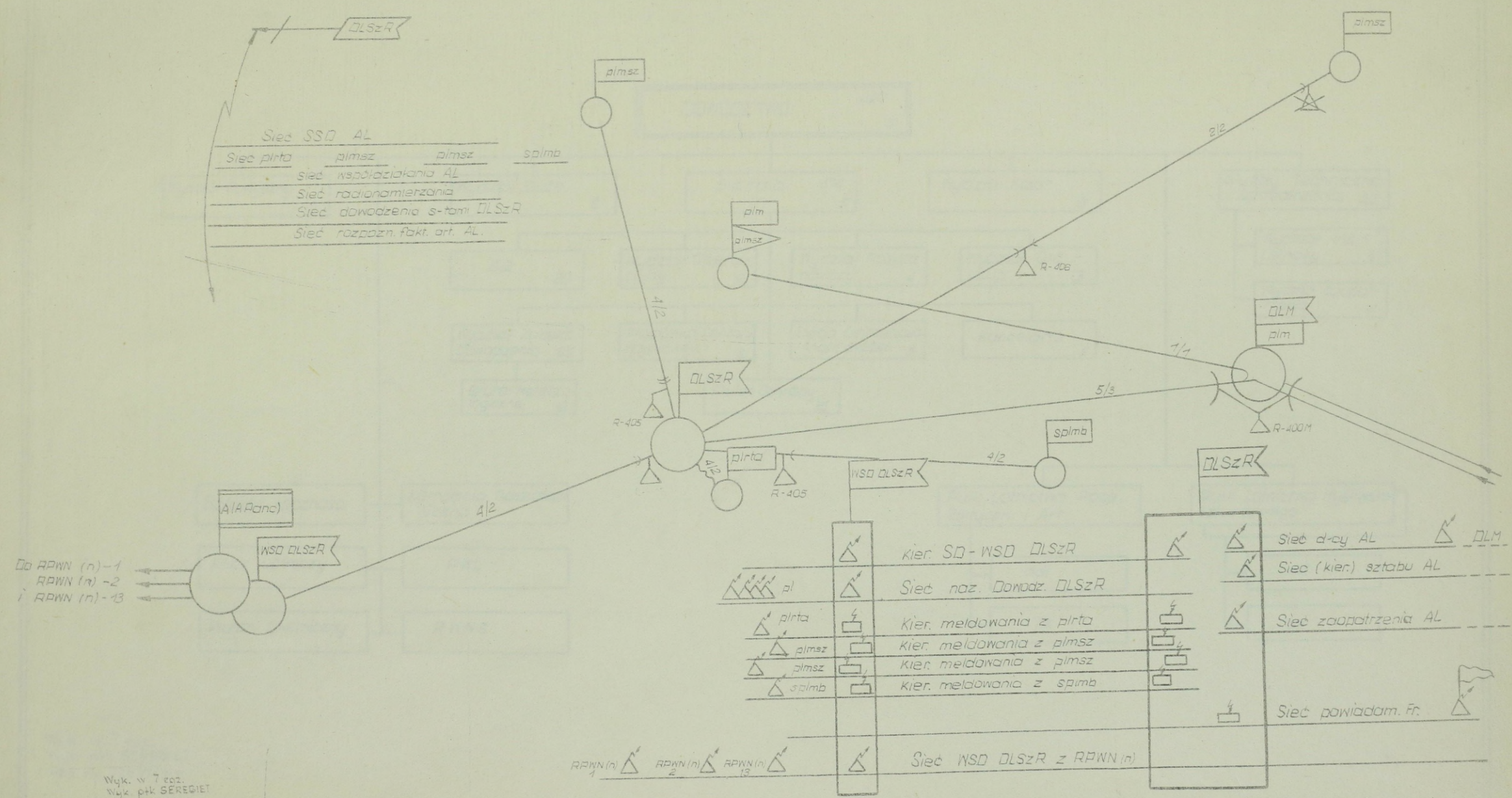

Wyk. w 7 egz.
 Wyk. ptk SEREGIET
 Poz. nr 02001/ww

ŁĄCZNOŚĆ W DLSzR

ORGANIZACJA GWYNIZJI ŁĄCZNOŚCI W SZTAFIE - PODPODLEGŁEJ

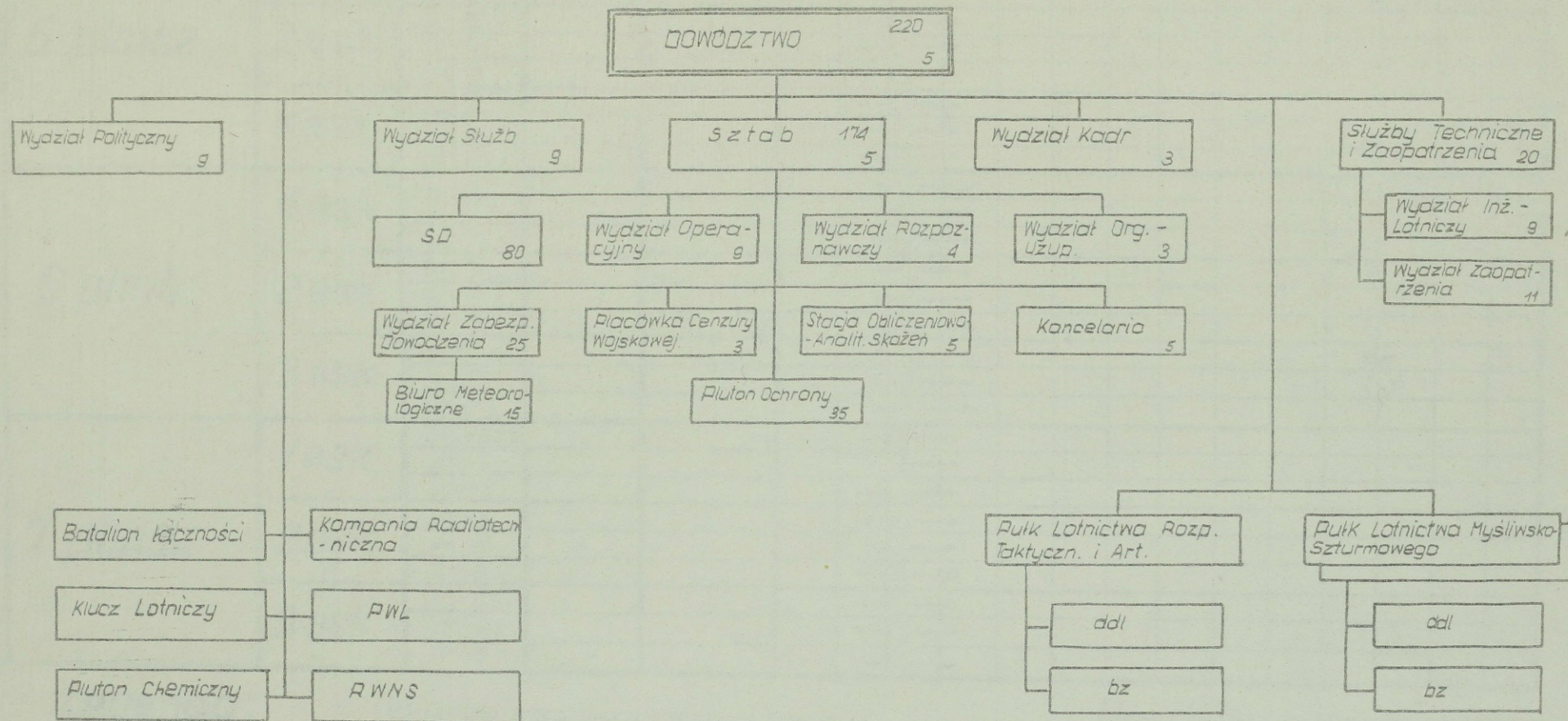

Wyk. w 7 egz.
Wsk. ptk. SEREDIET
Poz. nr 02001/WW

SCHEMAT

Załącznik nr 3

ORGANIZACJI DYWIZJI LOTNICTWA SZTURMOWO - ROZPOZNAWCZEGO

Wyk. w 7 egz.
Wyk. ptk SERBBIET
Poz. nr 020047/wv

